Biblioteca Jud. Hunedoara
SALA DE LECTURA

Proletari din toate țările, uniți-vă !

Tribuna școlii

Revistă editată de
Ministerul Educației și Învățămîntului
și Uniunea Sindicatelor
din Învățămînt, Știință și Cultură

Anul (XXXI) Nr. 215 (1301)
Sîmbătă 17 mai 1980

8 pagini — 1 leu

FORUMUL TINEREI GENERAȚII

Programul educației revoluționare

Eveniment marcant în viața tineretului, a întregului nostru popor, Forumul tinerei generații a constituit manifestarea celor mai vibrante, mai sincere, mai fierbinți sentimente de dragoste, de devotament și recunoștință față de cel mai iubit prieten și părinte al tinerilor, tovarășul Nicolae Ceaușescu, confirmînd adeziunea fermă față de politica înțeleaptă desfășurată pentru înflorirea patriei socialiste, pentru suveranitatea și independența sa națională.

Urmînd nobilele și înflăcăratele sale îndemnuri, în această perioadă întreaga activitate din școli se desfășoară la cotele înalte ale ideilor cuprinse în cuvîntarea rostită de secretarul general al partidului, care oferă cadrelor didactice repere trainice pentru o activitate rodnică, programe mobilizatoare de muncă pentru formarea și educarea tinerei generații în spiritul înaltelor idealuri ale socialismului și comunismului, pentru pregătirea lor ca muncitori cu o înaltă calificare.

„Uniunea Tineretului Comunist, întregul tineret — a spus secretarul general de la înalta tribună a Forumului tineretului — trebuie să pună în centrul activității însușirea temeinică a celor mai înaintate cuceriri ale științei, tehnicii, ale cunoașterii umane, să facă totul pentru ridicarea pregătirii profesionale și pentru lărgirea orizontului politic și cultural, deoarece numai astfel își va putea îndeplini în orice condiții sarcinile și misiunile încredințate."

Aceste prețioase îndemnuri, cu un deosebit de valoros conținut programatic, sînt menite să orienteze întreaga activitate din școli și din organizațiile U.T.C. către ridicarea calității muncii la învățătură, către organizarea întregului proces instructiv-educativ astfel încît el să mobilizeze energiile creatoare ale tinerei generații în înfăptuirea obiectivelor care stau în fața întregului nostru popor. Cuvintele secretarului general au o puternică rezonanță în conștiința tuturor slujitorilor școlii, orientîndu-le activitatea lor de promotori ai noului.

Școala, în colaborare cu organizația U.T.C., va intensifica întreaga muncă politică și ideologică spre a cultiva la elevi spiritul militant revoluționar și intransigent, atitudinea fermă, spre a-i forma, încă de pe băncile școlii la flacăra vie, nestinsă a romantismului revoluționar, a tradițiilor de muncă și de luptă ale comuniștilor.

Ținînd seama de importanța deosebită pe care secretarul general a acordat-o formării unor generații de tineri sănătoși, viguroși, cu o minte înaripată, capabili să îmbine permanent munca, învățătura, cu sportul, cu jocul, cu odihna activă, este necesar ca fiecare cadru didactic să evite supraîncărcarea elevilor și să le ofere condiții optime pentru petrecerea timpului liber.

Aducînd omagiul tuturor oamenilor școlii, în cuvîntul rostit la Forumul tineretului, prof. univ. dr. Aneta Spornic, ministrul educației și învățămîntului, a subliniat că, bucurîndu-se de sprijinul permanent al partidului, al secretarului său general, de orientările clare, științific fundamentate, școala, învățămîntul românesc își îndeplinesc și își vor îndeplini cu și mai înaltă răspundere misiunea de a asigura forța de muncă necesară industriei și economiei, de a fi o prezență activă în toate domeniile vieții economice, politice și sociale.

Orientarea școlară — sarcină prioritară

În această etapă a anului școlar, orientarea școlară și profesională a elevilor însemnează activitatea care se cere cu necesitate a fi desfășurată de către toate cadrele didactice spre a asigura pentru viitorul an școlar îndeplinirea integrală a planului de școlarizare — îndeosebi în clasele a IX-a ale primei trepte liceale — la toate profilele și, mai ales, la meseriile care sînt solicitate mai intens pentru forța de muncă a cincinalului 1981 — 1985.

Eleve ale Liceului „C. Diaconovici Loga" din Timișoara, care se pregătesc să devină strungărițe. Atelierul bine dotat, practica temeinică, în profil, pe care o fac, le creează condiții optime pentru însușirea acestei frumoase profesii.

Încheiem anul școlar, dar nu oricum

Ne aflăm în plină desfășurare a ultimului trimestru școlar; o analiză aprofundată, a rezultatelor obținute în trimestrul al II-lea reliefează faptul că pregătirea înregistrată de elevi, exprimată în fapte de muncă și cifre de promovabilitate, nu răspunde în totalitate criteriului de eficiență, singurul criteriu ce poate evalua calitatea muncii noastre. Pe baza unei temeinice cunoașteri a neajunsurilor semnalate în școlile din județ, constatate de numeroase brigăzi de îndrumare și control, am stabilit măsuri care să ducă efectiv la înlăturarea neajunsurilor, la valorificarea deplină și imediată a tuturor posibilităților materiale și umane.

Pentru încheierea cu rezultate bune a anului școlar, am evitat din capul locului posibilitatea înlocuirii acțiunilor cu justificări și cu explicații. Am înscris, ca prioritară, obligația fiecărei școli de a stabili cauzele reale ale insuccesului școlar pentru fiecare elev în parte și de a adopta măsuri corespunzătoare în consiliul profesoral de analiză de la începutul trimestrului al II-lea la care s-a asigurat participarea reprezentanților inspectoratului școlar. În același mod, se face o analiză săptămînală, în cadrul Consiliului de conducere a Inspectoratului școlar, a modului în care sînt îndrumate cadrele didactice, și se evaluează rezultatele elevilor dintr-o serie de școli cu un număr mai mare de elevi corigenți. Printre acestea se înscriu școlile din comunele Roznov, Sogna, Gherăiești, Făurei, Hangu, școlile nr. 4 și 8 din Roman, școlile nr. 4 și 15 din Piatra Neamț. Astfel de analize operative au loc și în celelalte școli, fiind chemate să informeze asupra evoluției situației școlare a elevilor cadre didactice de specialitate, diriginți. În acet mod, beneficiind de o bună organizare teritorială, dispunem de informații, evaluăm săptămînal progresele școlare ale elevilor și acționăm în continuare.

Cu prilejul schimburilor de experiență cu directorii, s-au organizat activități școlare care au pus în evidență modul de notare a elevilor pe parcursul activităților școlare de integrare a experimentului în lecții, de dozare, la nivelul clasei, a temelor pentru acasă, aspecte ce s-au constituit în trimestrul anterior ca una din cauzele insuccesului școlar. Cu același prilej, s-a subliniat faptul că nivelul de pregătire al elevilor constituie un indicator de bază al muncii cadrelor didactice; în acest sens, în trimestrul al III-lea, s-au subordonat scopului de creștere a eficienței muncii școlare toate acțiunile de perfecționare dirijînd natura lor după situațiile specifice școlii sau grupului de școli din care participă cadrele didactice.

Valorificînd experiența pozitivă din județ și

Prof. MARIA UȚĂ
inspector școlar general al județului Neamț

(Continuare în pag. a 4-a)

Perfecționarea personalului didactic nu este o activitate facultativă!

Organizarea — în cursul lunii aprilie — a cursurilor de perfecționare și a cursurilor de pregătire pentru examenele de definitivare în învățămînt și gradul II didactic a evidențiat valoarea deosebită și gradul înalt de eficiență pe care le are **noul sistem de perfecționare a personalului didactic pus în aplicare începînd cu acest an școlar**, în conformitate cu prevederile Legii educației și învățămîntului.

Așa cum a rezultat din munca de îndrumare și control efectuată de Ministerul Educației și Învățămîntului, conducerile instituțiilor de învățămînt superior și ale liceelor pedagogice au manifestat o grijă atentă și au depus o riguroasă muncă organizatorică, asigurîndu-se, în acest fel, **desfășurarea integrală a activităților planificate pe baza Programelor de perfecționare aprobate de conducerea ministerului** și difuzate în rîndul cadrelor didactice încă din luna ianuarie a.c.

Menționăm că în organizarea și desfășurarea acțiunii de perfecționare, instituțiile de învățămînt superior, liceele pedagogice și inspectoratele școlare județene **au primit sprijinul comitetelor sindicatelor din învățămînt** care au participat la repartizarea judicioasă a sarcinilor de perfecționare, la elaborarea și difuzarea unor materiale necesare pentru studiul individual ș.a.

Este un fapt pozitiv că în cea mai mare parte, activitățile de perfecționare s-au desfășurat nu numai prin cursuri — în care s-a evidențiat efortul de îmbogățire în idei a conținutului acestora — ci și **prin seminarii, lucrări practice, demonstrații, vizite de documentare, colocvii și alte forme active de însușire a noilor cuceriri științifice, tehnice, culturale și pedagogice, precum și a experienței metodice înaintate a unor colective și cadre didactice valoroase.**

Pe lîngă aceste rezultate au reieșit însă și unele rămîneri în urmă, asupra cărora este necesar să stăruim pentru înlăturarea acestora.

La nivelul unor inspectorate școlare nu s-a asigurat prezența la cursurile de perfecționare a tuturor cadrelor didactice planificate să participe în acest an la activitățile respective. Reamintind că în Legea educației și învățămîntului (art. 102) se menționează că **„Participarea la activitățile de perfecționare este obligatorie"**, credem că rezultă cu toată claritatea că **cine nu participă — conform planificărilor — la cursurile de perfecționare (reciclare) încălcînd, prin aceasta prevederile legale, se autoexclude de la munca și profesia didactică.**

Conf. univ. dr. AURELIAN BONDREA
director al Direcției personal și învățămînt din Ministerul Educației și Învățămîntului

(Continuare în pag. a 8-a)

Pentru ce „clase slabe"?

● Toţi sînt profesori foarte buni, dar clasa rămîne „foarte slabă" ● Sub falsul scut al unei concepţii didactice depăşite. ● Păreri diferite şi o singură soluţie : schimbarea mentalităţii

— Pentru ce clasa a VIII-a E ?

— Dar de ce, nu ?

Cînd am optat pentru sus-numita clasă de la Şcoala de 8 ani nr. 1 din oraşul Medgidia, judeţul Constanţa — în vederea participării la un număr de lecţii pentru a înregistra cîteva aspecte din activitatea profesorilor care predau la acest colectiv de elevi — nu ştiam nimic despre locul pe care îl ocupă ea în ierarhia celor cinci clase paralele : cea mai slabă. Probabil aşa se explică dezamăgirea şi rezerva conducerii şcolii celei mai mari din localitate (1 322 de elevi şi 52 de cadre didactice) pentru alegerea mea, făcută la întîmplare. Cu toate acestea, directorul unităţii, profesorul Corneliu Hăpăianu, mi-a sprijinit cu multă solicitudine documentarea şi colaborarea cu o parte din profesorii claselor a VIII-a. Spun **colaborare**, pentru că ţelul urmărit era cel de a stabili împreună cauzele succeselor, ale eventualelor insuccese, obţinute în primele două trimestre ale anului şcolar în curs de către elevii care, peste cîteva săptămîni, vor fi absolvenţi ai gimnaziului. Adică, vor încheia **un nou ciclu de şcolarizare, cel cu o foarte însemnată pondere în cristalizarea cunoştinţelor de bază, în accentuarea deprinderilor intelectuale de muncă independentă, în aprofundarea gîndirii şi consolidarea limbajului specializat la toate obiectele prevăzute pentru studiu.**

Dar de ce este considerată a VIII-a E o clasă slabă ? De ce poartă această amprentă de patru ani, imediat după alcătuirea ei ? Cu atît mai mult, cu cît...

— La început, în clasa a V-a cînd am devenit dirigintele lor — ne relatează profesorul Gheorghe Popescu — erau priviţi cu multă simpatie de către profesori ; fiindcă erau foarte cuminţi, respectuoşi.

— Şi atunci cum vă explicaţi evoluţia...

— Vreţi să spuneţi involuţia lor. Sau păstrarea statuquoului. Vedeţi, întregul colectiv provine de la Şcoala nr. 2 de atunci (Şcoala nr. 1 include fostele şcoli nr. 2 şi nr. 6 din Medgidia). Din clasa I pînă într-a patra au învăţat cu 11 învăţători (directorul şcolii precizează că nu au fost chiar atîţia !). Situaţia slabă la învăţătură cred că poate fi motivată prin apartenenţa unora la familii dezorganizate, prin moştenirea unor serioase lacune în ciclul primar, prin imposibilitatea lor de a se adapta în clasa a V-a, ritmului şi exigenţelor unui număr apreciabil de discipline şcolare. Cred, însă, că şi profesorii sînt de vină, conchide, reticent, dirigintele.

— V-aş ruga să vă argumentaţi afirmaţia deoarece cînd e vorba de elevi din clasa a VIII-a, nu mai putem justifica cu lipsurile din... ciclul primar!

— Poate nu se fac suficiente meditaţii cu elevii slabi.

— Dar stilul de muncă al colegilor dumneavoastră, concepţia lor despre procesul de predare-învăţare, relaţia dintre ei şi elevi contribuie, real, la îmbunătăţirea situaţiei şcolare la aceste clase ?

— Toţi sînt profesori foarte buni, cu multă experienţă.

Caracterizare cu care, de altfel, este de acord şi conducerea şcolii, fiind întărită şi de coordonatorul pentru învăţămînt din Medgidia, profesoara Georgeta Hăpăianu, directoarea Liceului de matematică-fizică „Nicolae Bălcescu".

Într-adevăr, m-am convins că toţi profesorii întîlniţi cu prilejul asistenţelor la activităţile didactice de la clasele a VIII-a E şi a VIII-a C (ecologie, geografie, chimie, matematică, istorie, fizică, literatură română) posedă o competentă pregătire de specialitate. Asta înseamnă că deţin o bogată informaţie ştiinţifică, inclusiv de actualitate. Bineînţeles, merită şi sînt preţuiţi pentru această reputaţie. Dar pregătirea lor metodică ? E la acelaşi nivel ? Fiindcă, în acest caz, mi se pare inexplicabilă perpetuarea situaţiei şcolare sub nivelul cerinţelor la această clasă. La sfîrşitul trimestrului al II-lea din cei 32 de elevi, doar 10 au medii între 6 şi 10, unul între 5 şi 10, unul între 5 şi 8 ; restul de 19 formează grupul damnat al şcolarilor insuficient pregătiţi (avînd majoritatea mediilor de 5 sau fiind corigenţi).

Trebuia să admit ca motivaţie a eşecului acestor elevi, aşa cum s-a încercat să mi se sugereze, doar incapacitatea lor. Imposibil ! Deoarece toţi sînt normal dezvoltaţi din punct de vedere intelectual, după cum am fost informată. **Cred că adevărata cauză pentru care clasa a VIII-a E nu reuşeşte să-şi depăşească condiţia de „clasă slabă" este ascunsă de concepţia învechită despre raportul profesor-elev, despre structura lecţiei, ale unora din cadrele didactice care răspund de pregătirea ei.** Convenţional, am împărţit — din punct de vedere metodic — lecţiile asistate în trei mari categorii.

Prima, şi sub aspect valoric, este reprezentată de lecţiile atractive, interesante care folosesc procedee ce înlesnesc acumularea informaţiilor, delimitîndu-le pe cele utile de cele perisabile, antrenînd pe toţi elevii, în special pe cei care întîmpină dificultăţi în învăţare, apelînd, pe tot parcursul orei, la deprinderi şi cunoştinţe dobîndite în întreaga perioadă de şcolarizare pînă la clasa a VIII-a. De pildă, lecţia de geografie, desfăşurată sub îndrumarea profesoarei Aiten Duagi, sau lecţia de geometrie condusă de profesoara Dorina Tîrziu.

Ea este convinsă că aceeaşi lecţie poate şi e necesar să fie concepută în mod diferenţiat la două clase care se deosebesc evident sub aspectul posibilităţilor şi dificultăţilor, fiind conştientă că rezultatele bune ale elevilor sînt mărturia priceperii ei de a munci cu clasa şi că la performanţe se poate ajunge numai printr-o cunoaştere stăruitoare a fiecărui elev.

Din a doua categorie fac parte lecţiile depăşite : păstrînd intactă ordinea derulării etapelor principale, în astfel de lecţii verificarea cunoştinţelor din lecţia precedentă se realizează de obicei prin sondaj individual, iar atunci cînd este frontală, notarea se face „în secret" ; predarea noii lecţii se desfăşoară prin expunere sau prelegere, cu schemă scrisă pe tablă şi eventual se recurge, din cînd în cînd, la rezerva de cunoştinţe ale elevilor foarte bine pregătiţi ; de obicei, pentru fixare, nu mai este vreme, iar anunţarea temei pentru acasă se face odată cu sunetul clopoţelului care anunţă sfîrşitul orei. La acest tip de lecţii, care au loc, totuşi, în cabinete de specialitate, echipamentul audio-vizual a rămas neîntrebuinţat (de exemplu, la istorie, deşi ar fi putut fi utilizat cu mult succes, economisindu-se timp preţios, şi stimulîndu-se interesul elevilor) sau era defect (biologie — clasa a VIII-a C).

În a treia categorie, aş include lecţiile — hai să le numesc — **„mixte".** Profesorii care le conduc îmbină metodele clasice cu cele moderne, dar avînd în atenţie doar pe elevii foarte bine pregătiţi, în etapa predării, pentru reactualizarea unor cunoştinţe asimilate în anii precedenţi. Elevul care nu se distinge prin efort propriu este uitat în masa uniformă a clasei, mai precis a grupelor de „incapabili" cu care nu se poate lucra.

După ce mi-am exprimat satisfacţia de a fi asistat la o lecţie de fizică la clasa a VIII-a C — „cea mai bună" dintre cele cinci — l-am întrebat pe tovarăşul profesor cum decurge activitatea cu elevii clasei a VIII-a E.

— E o clasă slabă. Am doar un nucleu mic de elevi cu care pot lucra efectiv. Lecţiile nu sînt tot atît de atractive. Mă împiedic de „golurile" mari din cunoştinţele lor.

— Vă cred. Am numărat 17 elevi, cu doi mai mult ca în trimestrul I, care au la fizică media 5. Plus corigenţii. Nu credeţi că ar fi utile, în cazul lor, cel puţin, orele de meditaţii ?

— Fac meditaţii cu clasa a VII-a. La a VIII-a E predau numai din anul trecut.

Care ar fi concluzia ? Că cei din a VII-a sînt privilegiaţi ? Că a VIII-a E, care suscită atîta nemulţumire şi îngrijorare din cauza situaţiei la învăţătură, a fost şi va rămîne, în analele şcolii clasa cea mai slabă ? **Căderea celor mai mulţi dintre ei în plasa fără scăpare a notelor slabe se explică în timp cu prima clasă a ciclului gimnazial, unde eventualele deficienţe, şi altele care s-au mai adăugat, în loc să fie înlăturate prin efortul unit al tuturor cadrelor didactice, s-au adîncit, facilitînd reacţia în lanţ a insuccesului şcolar. La elevii de clasa a VIII-a nu avem voie să vorbim decît de lipsurile profesorilor din ciclul gimnazial!**

Să nu căutăm rezolvări în afara programului obişnuit şcolar, cînd soluţia cea mai normală şi mai sigură ar putea fi dată de schimbarea mentalităţii unor cadre didactice, necorespunzătoare actualei etape de dezvoltare şi perfecţionare a învăţămîntului românesc, un învăţămînt modern, formativ, bazat pe principiile participării active a elevilor la lecţie, pe diferenţierea şi individualizarea sarcinilor de lucru.

Cadrele didactice ale Şcolii nr. 1 din Medgidia au astfel de exemple chiar în unitatea lor de învăţămînt. Sau în activitatea bogată a învăţătoarei Elena Stănescu (clasa a II-a) de la Şcoala de 4 ani din cadrul Liceului de matematică-fizică „Nicolae Bălcescu", ori a altor învăţători şi profesori, metodişti şi cercetători din localitate, judeţ, din întreaga ţară.

Conform noii concepţii, obiectivele lecţiei nu sînt realizate numai atunci cînd s-a predat în întregime materia planificată, respectîndu-se cu rigoare formală toate etapele ei. Scopul unei lecţii este îndeplinit numai atunci cînd toţi elevii şi-au însuşit **cunoştinţele de bază** din ansamblul celor transmise într-o oră de curs. Acest mod de a sprijini, influenţa şi controla procesul de învăţare-predare, permite o altfel de taxonomie decît cea cu care ne întîlnim — încă în prea multe unităţi de învăţămînt — eliminîndu-se împărţirea în clase **bune** şi **slabe** ca o consecinţă a comparaţiei între ele însele, pe criteriul formal al totalizării numărului de elevi cu medii peste 7 şi sub această cifră fatidică.

VALERIA BACIU

Note care trec pe lîngă „Carnetul de elev"

„Este un mijloc de comunicare între şcoală şi familie dar nu prea eficient. Foarte puţini părinţi controlează carnetul de elev al copilului lor. În mod obişnuit cei ai elevilor bine pregătiţi".

„Dacă îl interesează nota, să-mi dea carnetul să i-o trec. Nu profesorul are obligaţia să-l ceară".

„Cînd iau note slabe nu vor să-şi prezinte carnetul. Motivează că nu-l au. Să pierd eu timp din lecţie pentru a-l căuta ? Să fac poliţie cu ei?"

Cred că aţi înţeles. Acestea sînt cîteva „argumente" ale unor profesori, chiar cu îndelungată experienţă didactică, pentru care Carnetul de elev *înseamnă doar birocraţie şcolară inutilă. Cu astfel de opinii ne-am întîlnit şi la Şcoala nr. 15 din Capitală. (Din păcate ele au o circulaţie mult mai largă).*

Aşa se explică, probabil, aspectul pe care îl au multe din carnetele de elev ale clasei a VII-a A de la şcoala amintită. Mediile trimestriale sînt trecute toate, datorită corectitudinii dirigintei, profesoara Eugenia Voiculescu, şi convingerii ei că acest carnet este un necesar instrument de lucru al şcolii în raporturi de bună colaborare cu familiile elevilor. Dar, notele din timpul fiecărui trimestru apar cu intermitenţă sau nu există în aceste documente şcolare. De pildă, în carnetul elevului L.D., în trimestrul al II-lea, din cele 41 note obţinute sînt menţionate doar cinci, dintre care una singură sub limită, deşi elevul a înregistrat o gamă variată de la 4 la 10, cum ne dovedeşte catalogul clasei. În trimestrul actual carnetul nu oglindeşte nimic din rezultatele muncii sale. Există şi alte exemple asemănătoare. Frecvent lipsesc *din aceste „cărţi de vizită" ale elevilor din clasa a VII-a A* notele la limba germană, matematică, biologie, *fiind sporadic adnotate cele de la limba franceză, geografie sau alte discipline. (Excepţie face doar limba şi literatura română, obiect predat de diriginta clasei). Iar observaţiile cu privire la comportamentul elevilor sînt doar incidentale.*

De unde provine această indiferenţă faţă de carnetul de elev? Justificările enumerate la începutul articolului sînt neîntemeiate. De fapt, constituie doar încercări de a escamota comoditatea unor cadre didactice. Dacă nu cumva ţin de o anumită concepţie a acestora, nu tocmai avansată, care respinge intermediul elevului, prin carnetul său, în colaborarea dintre şcoală şi familie.

V. ALEXANDRU

ATITUDINI

Cerinţele dialogului

M-au surprins totdeauna apelative ca acestea folosite de unii profesori : „Spune tu din banca a treia", întinde profesoara arătătorul către banca unde stau doi elevi. „Răspunde tu, cum te cheamă? Da, da, tu, ce te uiţi aşa la mine?" ripostează profesorul cînd „tu" nu ghiceşte că trebuie să se ridice în picioare. Sau : „Babin, fă un efort şi ridică-te !". „Nu sînt Babin", răspunde timid elevul interpelat. „Nu? Dar cine eşti?. Care-i Babin?"

Nu mai redau, din respect pentru colegii noştri, unele violenţe verbale folosite uneori în relaţia cu elevii, care lasă de cele mai multe ori urme adînci, nevindecate, ce-i îndepărtează de profesor.

Uneori însă dialogurile sînt formale, ineficiente, nu duc la crearea unor relaţii de încredere, de comunicare reală, firească între profesor şi elev.

Elevul întrebat se ridică şi începe să formuleze răspunsul.

— Bine, stai jos! — intervine profesorul după cîteva propoziţii — spune tu mai departe, se adresează altuia.

Pentru un singur răspuns sînt ridicaţi în picioare trei-patru elevi. Şi toţi se aşează în bancă dezorientaţi pentru că nu ştiu de ce au fost întrerupţi; dacă au ştiut, de ce n-au fost lăsaţi să dea un răspuns complet, închegat, aşa cum s-au pregătit.

Sau alte situaţii :

Enervat, profesorul retează opinia unui elev :

— Nu-i bine, n-ai învăţat !

De ce nu e bine, ce a greşit, cum trebuie regîndită problema, de la ce să pornească, n-are cum să afle pentru că profesorul nu i-a mai acordat atenţie şi s-a adresat altuia.

Timp de o oră, aşa-zisul dialog se desfăşoară trunchiat, în fraze şi propoziţii retezate, sărac în raţionamente în „de ce", „pentru ce", „cum vă explicaţi" întrebări fundamentale în procesul cunoaşterii. Elevii se ridică şi se aşează în bănci de cîteva ori, totul pare doar un exerciţiu fizic, fără ca în clasă să se instaleze acea atmosferă de interes, de emulaţie, de competiţie specifică dezbaterii vii, dialogului creator, menit să ducă la descoperire, la satisfacţia şi bucuria că în lecţia, la ora sau în ziua respectivă s-au mai făcut paşi pe drumul sinuos al cunoaşterii.

M. VERDEŞ

Cu viteză... ilegală !

Urcase în tramvai, mai mult năvălise, aruncîndu-şi sacoşa imensă pe singurul scaun liber din vagon. Apoi, după ce şi-a compostat biletul, după ce s-a aşezat într-o poziţie cît de cît comodă pe locul ocupat, scoase din sacoşă un teanc de foi de hîrtie cu pătrăţele. Făcînd abstracţie de tot ce se-ntîmplă în jurul ei, începu o activitate febrilă : cu un pix roşu, tăia, corecta, nota.

Indiscret, am tras cu ochiul, citind : „Lucrare de control". Şi o parte din enunţul problemei : „Dacă un automobil circulă cu viteza de 80 km pe oră, iar al doilea cu 60 de km..." Aşadar, o lucrare de control la matematică !

Pixul profesoarei, panicat, înroşea de zor foile rupte în grabă. Ploua cu note de 4, 5 şi 6. „Cam slabi elevii dumneavoastră !" — încerc eu să intru în vorbă. „Aş ! Nişte leneşi ! Nu învaţă nimic, mai ales de cînd a venit primăvara !" — cade, prompt, răspunsul profesoarei, fără ca aceasta să-şi permită o clipă de răgaz.

Cele două automobile din problema dată spre rezolvare goneau, unul cu 80 km pe oră, altul cu 60, tramvaiul circula cu 40 km (viteza maximă admisă), iar profesoara corecta cu viteză cosmică.

Apropiindu-se staţia de destinaţie, activitatea pixului deveni şi mai „eficientă" : acum nu mai corecta, punea numai note în funcţie de numele elevului de pe fila cu pătrăţele. Pesemne, profesoara îşi făcuse un calcul : în drum spre casă să termine de corectat toate lucrările unei clase. Calculul îi reuşise perfect (era doar profesoară de matematică !) : înainte ca tramvaiul să oprească în staţie, profesoara trînti cel din urmă 5 pe ultima lucrare. Apoi, cu aceeaşi febrilitate de la început, îşi strînse lucrurile, înşfăcă sacoşa imensă şi coborî mulţumită că îşi îndeplinise cu cinste o îndatorire. Sau că se eliberase de o corvoadă !...

R. DIMITRIE

ORIENTARE ȘCOLARĂ ȘI PROFESIONALĂ

Mineri, metalurgiști, petroliști, constructori, cadre pentru toate sectoarele economico-sociale

— RAID-ANCHETĂ ÎN JUDEȚUL BACĂU —

O circulară expediată încă din luna aprilie de Ministerul Educației și Învățămîntului către toate inspectoratele școlare județene a adresat aceastora — și prin ele tuturor unităților de învățămînt din țară — indicații foarte precise cu privire la **intensificarea, la toate nivelele de învățămînt, a activității de orientare școlară și profesională a elevilor, astfel încît opțiunile profesionale să fie în concordanță cu cerințele de pregătire a cadrelor necesare tuturor sectoarelor activității economico-sociale.** Respectivele indicații urmăresc să asigure orientării școlare și profesionale un caracter sistematic, realist, practic și mai ales eficient. Pentru a urmări cum sînt acestea transpuse în activitatea școlară am efectuat în această săptămînă, o deplasare în mai multe școli din județul și municipiul Bacău. Dar, o primă constatare mă nedumerește: recomandările Ministerului Educației și Învățămîntului **nu sînt cunoscute în școli.** Aceasta nu înseamnă că nu există preocupări de orientare școlară și profesională. Ele corespund însă, în anumite aspecte, cu cele indicate de minister.

Astfel, un prim fapt pozitiv — ca urmare a unei preocupări mai vechi a inspectoratului școlar — este că, pînă la această dată, **la majoritatea școlilor au fost înregistrate opțiunile profesionale ale elevilor** din clasele a VIII-a, a X-a și a XII-a. Ele sînt centralizate la nivelul inspectoratului județean fiind utilizate pentru activitatea de reorientare a unor elevi.

Onești, Moinești — corelarea discordanțelor

Dar, să vedem ce se întîmplă direct în școli. O primă oprire la Liceul industrial nr. 2 cu profil de chimie industrială, care pregătește forță de muncă îndeosebi pentru marele centru al industriei chimice din municipiul Gh. Gheorghiu-Dej. Liceu cu școală profesională și școală tehnică de maiștri avînd 57 de clase și aproape 2 000 de elevi. Cu directoarea liceului, Florica Bobițan, și directoarea adjunctă, Maria Cursaru, cu ingineri, profesori, profesori-diriginți, discutăm, consultăm documente școlare, planuri de muncă, diverse mijloace destinate orientării școlare și profesionale. Ce s-a făcut în această direcție în Liceul industrial nr. 2 din Onești? Multe! Dar s-a făcut oare totul? Munca de orientare școlară și profesională figurează ca obiectiv important al planului de muncă pe trimestrul al III-lea. Activitatea de popularizare a liceului a început încă din ultimul trimestru al anului trecut cînd în toate școlile cu ciclul gimnazial au fost trimise prospecte care prezentau profilele de meserii ale școlii, perspectivele profesionale ale elevilor, a fost solicitată colaborarea unui redactor de la Steagul roșu pentru a populariza școala prin paginile ziarului local, s-au organizat vizite în liceu ale școlilor din care acesta își recrutează elevii. În școală au loc convorbiri cu elevii și cu părinții acestora pentru orientarea și reorientarea profesională a elevilor. Elevilor din liceu li se oferă posibilitatea de a cunoaște viitoarea lor condiție la locul de muncă — unde majoritatea activităților sînt automatizate — prin însăși practica pe care o desfășoară în ateliere, în instalații, în laboratoare. Diriginții au înscris în planul lor de muncă educativă dezbateri pe teme de orientare școlară și profesională. (Menționez între altele pe cele ale profesorilor-diriginți ai claselor a X-a, Ileana Grigore, Mihal Atena și Cristina Păunița). Activitatea diriginților este de asemenea, conjugată, în această direcție, cu activitatea organizației U.T.C. Și, totuși, cum se prezintă în urma tuturor acestor preocupări situația opțiunilor profesionale ale elevilor?

Cei 548 de viitori absolvenți ai treptei I își distribuie opțiunile profesionale — față de cifrele de școlarizare repartizate pentru admiterea în treapta a II-a — în felul următor: la profil chimie industrială, 147 opțiuni pentru 144 de locuri, la mecanică, 65 de opțiuni pentru 108 locuri și la profil electrotehnic 128 de opțiuni pentru 72 de locuri; la Școala profesională: pentru chimie, 55 de opțiuni pentru 144 de locuri, la mecanică, 66 de opțiuni pentru 72 de locuri, la electrotehnică, 7 opțiuni și 36 de locuri, pentru producție 80 de opțiuni. Istoria se repetă. Și în anul trecut s-a constatat o astfel de discordanță între numărul de locuri și numărul de candidați. De ce? Pentru că există preferințe pentru anumite meserii și sînt evitate meseriile cu condiții mai grele de muncă, **pentru că nu există o judicioasă corelare între capacitățile și aptitudinile reale ale elevilor și preferințele lor profesionale.** Rezultă că în anul școlar trecut nu au fost acoperite cifrele de școlarizare? Nu. Dar aceasta **după avataurile de două sesiuni de examene și după redistribuirea de efective școlare.** De ce? Pentru că nici elevii, nici părinții nu înțeleg, rezultă din explicațiile pe care le dau profesorii Sava Nicanor sau Aristotel Pilipănțeanu. De acord! Nu înțeleg! Dar, tocmai asta este datoria noastră: să-i ajutăm să înțeleagă! Și, cred că este un motiv de mîndrie pentru fiecare diriginte, pentru fiecare profesor atunci cînd reușește să determine un elev și pe părinții lui să privească în mod realist viitoarea sa carieră, să se încadreze în locul care este potrivit și acolo unde nevoile economiei o cer. Tot prof. Pilipănțeanu vorbea despre eventualitatea de a folosi un film în care este prezentat liceul, despre deplasări ale cadrelor didactice în școlile în care urmează să-și recruteze viitorii lor elevi. Nu poate fi **doar o eventualitate, ci o necesitate practică, imperioasă, aceea de a colabora cît mai strins prin toate mijloacele cu aceste școli.**

Din păcate, astfel de cazuri de discordanță, nu sînt unice. Puțin mai departe, pe Valea Trotușului, la Liceul industrial din Moinești cu profil de mine, petrol și geologie situația se prezintă (la 14 mai a.c.) în felul următor: din 136 de viitori absolvenți ai clasei a XII-a, numai 61 și-au propus să intre direct în producție, iar restul de 75 vor „încerca" porțile învățămîntului superior (pe ale Institutului de petrol numai 19), deși, unii dintre ei, nu au o pregătire corespunzătoare. La viitorii absolvenți ai clasei a X-a, iată un singur exemplu privind profilul de bază al liceului; mine, petrol, geologie: pentru 144 de locuri, 95 de opțiuni. La Școala profesională, de asemenea, la profilul mine, petrol și geologie: locuri 108 și opțiuni 53. În schimb, absolvenții respectivi merg la alte școli profesionale (70 de elevi). De unde rezultă, încă o dată, **necesitatea acută a aplicării urgente a unui sistem complex și eficace de măsuri de atragere și de menținere în școală, de orientare și reorientare profesională a elevilor.**

Comănești, Asău — confirmare de la beneficiar

Rezervorul de elevi al liceelor îl constituie școlile cu ciclu gimnazial. Mă opresc la o astfel de școală, Școala nr. 1 din Comănești, care are și treapta I de liceu cu profil de mine, petrol și geologie. O discuție în cabinetul directorului cu profesorii Ana Bandrabur, Costică Ch. Munteanu, Florica Albu, secretara organizației de partid, Ioan Popa, Elena Popa și Ioan Panait. Este evident că acestor cadre didactice nu le sînt deloc străine problemele de orientare școlară și profesională. Pentru edificare reproduc cîteva fragmente din discuție: Prof. Ioan Popa (care cunoaște opțiunile elevilor pe de rost) „Am 37 de elevi în clasa a VIII-a B. Dintre aceștia 12 vor merge la Liceul industrial din Comănești (cu profil de prelucrarea lemnului), 13 continuă clasa a IX-a în școala noastră în profilul minier, 2 merg la Bacău la Liceul industrial nr. 4 și Liceul de pe lîngă Uzina de reparat avioane, o elevă la Focșani la Liceul industrial cu profil textil — secția filatură și 2 eleve la Liceul industrial cu profil mecanic. Consider că opțiunile lor care au fost determinate treptat, în timp de către colectivul școlii, sînt juste și că drumul lor profesional este bine trasat".

Cum anume au fost formate aceste opțiuni? Ne spune prof. Elena Popa: „Orientarea profesională am început-o încă din clasa a V-a prin a-i ajuta pe elevi să cunoască locurile de muncă din orașul Comănești. Am vizitat la început Fabrica de pîine, anul trecut Termocentrala și anul acesta Liceul de industrializarea lemnului și Bazinul carbonifer. Am fost în mină, avem părinți care lucrează acolo. Directorul Întreprinderii miniere, Nicolae Bejan, le-a vorbit copiilor despre condițiile concrete de lucru, conținutul și frumusețea meseriei de miner. Am fost în abataj, în atelierul de mecanică la secția de bobinaj. Am avut apoi discuții în cadrul orelor de dirigenție. Ați observat că pe hol există panouri **în care se reflectă grafic planul de dezvoltare a județului în profil teritorial.** În fața acestora li se fac expuneri privind necesarul de cadre al județului în anul viitor. Ultima expunere a ținut-o profesorul de istorie și științe sociale Ioan Panait. Avem de asemenea convorbiri cu părinții. Ultima convorbire pe teme de opțiuni profesionale a avut loc chiar vineri 9 mai și cu această ocazie au fost modificate două opțiuni care nu corespundeau aptitudinilor elevilor."

OCTAVIAN BUZESCU

(Continuare în pag. a 6-a)

Corespunzător profilului pregătirii școlare

Din raidul-anchetă efectuat în cîteva școli și licee din județul Timiș, voi evidția unele aspecte hotărîtoare în calitatea instruirii tehnico-productive a elevilor, în pregătirea unor muncitori capabili să răspundă cerințelor și exigențelor producției și economiei noastre în plină dezvoltare. Ele se referă la **concepția care a stat la baza asigurării bazei materiale a practicii, la mdul în care sînt dotate atelierele școlilor și liceelor la calitatea celor ce îndrumă practica tehnico-productivă, la modalități ale orientării școlare și profesionale.**

Atelierul, primul loc de muncă autentică

Încep cu Liceul industrial Electrotimiș din Timișoara nu pentru că aici am întîlnit condiții optime de instruire tehnico-productivă, ci, mai ales, pentru a ilustra concret concepția pe care inginerul **Conrad Richter,** directorul liceului, o are asupra dotării atelierelor, a organizării cadrului de practică.

— Atelierul, spunea el, este o fabrică, o uzină la scară redusă. Și nu orice fabrică, nu orice uzină, ci una modernă, la nivelul cel mai înalt al tehnicii, unde meseria se învață într-o atmosferă specific muncitorească de maximă exigență, după regulile și normele producției, ale producției de înaltă calitate. Din prima și pînă la ultima oră de practică elevul trebuie să vadă, să simtă că atelierul este locul unde învață și practică o meserie, că el este primul său loc de muncă, fabrica, uzina sa.

Am văzut atelierele. Cele de prelucrare prin așchiere, de lăcătușărie de mașini și utilaje, de electromecanică. Adevărate hale, spațioase, luminoase, dotate cu mașini și aparate moderne, multe primite recent. Mi se spune că dacă întreprinderea Electrotimiș primește 20 de agregate, cinci sînt date liceului. Este dovada colaborării în pregătirea forței de muncă: majoritatea elevilor liceului vor fi muncitori ai uzinei.

Nimic în aceste ateliere nu este uzat, depășit, improvizat sau formal pentru a da aparență practicii. Lipsa unor piese este asigurată prin inventivitatea și spiritul creator, cerințe ale oricărei meserii — atribute stimulate permanent de maiștrii-instructori. Un exemplu: pentru a le proteja și pentru a micșora trepidațiile produse prin funcționarea lor, agregatele au fost așezate pe niște suporți de metal și cauciuc, creați și executați de elevi, procedeu socotit unic în industrie și apreciat ca atare.

Este de înțeles că, lucrînd pe astfel de mașini și în asemenea ateliere, integrarea elevilor în fabrică sau uzină va fi firească, fără greutăți.

...Aceeași concepție în dotarea atelierelor există și la Liceul de matematică fizică „C. Diaconovici Loga". Numai că, neavînd condiții a trebuit să caute soluții. Si s-au găsit. Subsolul, folosit zeci de ani ca depozit de lemne și cărbuni, a fost transformat în ateliere de practică. Spațioase, funcționale și chiar... estetice. Dotarea lor, realizată îndeosebi de Întreprinderea mecanică s-a făcut numai în funcție de cerințele profilului liceului, de specificul meseriilor pe care le învață elevii și numai cu mașini, cu aparate, cu piese și scule care să asigure o reală instruire tehnico-productivă a elevilor.

— Avem, îmi arată prof. **Dorin Craina,** directorul liceului, strunguri de ultimul tip pentru atelierul de strungărie, mașini, aparte și scule noi. Priviți aceste sertare, sînt de concepție proprie, în ele păstrăm sculele. Nu se poate învăța meserie la nivelul cerut astăzi, nu se pot da produse de calitate cu mașini și piese vechi. „Pot lucra pe orice mașini și cu orice scule, abia învață" „Nu le putem da mașini noi să le strice", spun unii. Concepție greșită pentru că așa cum îi învățăm acum pe elevi așa vor fi în producție. Dacă avem secție de strungărie apoi elevii să facă cu adevărat strungărie, la strunguri adevărate, pentru ca la sfîrșitul liceului să se poată încadra ca strungari. La fel am organizat toate celelalte ateliere.

Pe războaie de țesut moderne, învață sau deja practică meseria și elevele Liceului industrial nr. 5 din Timișoara sau ale Liceului de textile din Lugoj. Pe loturi școlare moderne — cuprinzînd sectoare agrotehnice și zootehnice care de multă vreme au devenit adevărate modele prin înalte productivitate obținută, pentru țăranii cooperatori — învață să devină buni meseriași agricoli și elevii Școlii din comuna Belint sau cei ai Liceului agroindustrial din Lugoj.

La acest prim capitol încă o subliniere. Peste tot în școlile amintite, autodotarea este un principiu suveran, înțeles în adevăratele sale dimensiuni și de profesori și de elevi. „Să nu așteptăm de-a gata, să facem totul cu forțe proprii", este un mod în care fiecare își concepe munca. Astfel au fost dotate ateliere întregi, s-au creat zeci de aparate de mașini sau piese noi, multe premiate la concursuri, astfel s-au îmbogățit laboratoarele, școlile.

Acești romantici îndrăgostiți de școală și de profesie

Subtitlul mi-a fost sugerat de Nicolae Bucovineanu, maistru-instructor la atelierul mecanic al Liceului industrial nr. 5, care-mi spunea că n-ar putea face meserie decît în școală, că aici poate vedea „cu ochii" dacă e bun meseriaș sau nu.

L-am găsit în atelier lîngă elevi — stă aici ziua întreagă. Îi cunoaște pe toți, mi-a vorbit despre fiecare. Cum unul are „cap de inventator", cum altul are „mînă sigură", cum celălalt aproape că l-a întrecut Își împarte ziua între ateliere și cabinetul de tehnologie — asistă la fiecare oră și, la rîndul său, pretinde ca inginerii să participe la orele sale de practică.

În scurtele sale pauze, își șterge mîinile de ulei și, împreună cu elevii, lucrează la grădina de flori amenajată în puținul spațiu dintre ateliere. Se mîndrește cu tufele de liliac plantate de el, cu soiurile de trandafiri și de gherghine, tot așa cum se mîndrește cu calitatea pieselor executate de elevi sau cu masa de desen — creație proprie — pentru care are sute de comenzi.

Oameni la fel am cunoscut și la Liceul „C. Diaconovici Loga".

Maistrul-instructor Nicolae Lung, prelucrător prin așchiere, Vasile Mocoi și Carol Kalozi, lăcătuși mecanici, sînt în școală de peste opt ani, toți cu tîmplele cărunte, dar pasionați de ceea ce fac, hotărîți să scoată din elevii lor meseriași buni. Nu sînt aici întîmplător, și-au făcut o vocație, un scop nobil din pregătirea elevilor pentru producție, pentru că ei, elevii, vor fi schimbul lor de mîine și cu ei se va construi noua societate comunistă.

Mi-au împărtășit metodele lor de lucru.

— Elevul trebuie să învețe întîi să iubească munca și apoi să-și însușească o meserie, spunea maistrul-instructor Nicolae Lung. Să știe nu numai că trebuie să muncească, ci, mai ales **de ce** trebuie să muncească, **de ce** este necesară o operație sau alta, **de ce** a greșit.

— Niciodată nu trec la execuția practică fără să fac sondaje teoretice, fără să fac legătura cu ceea ce elevul a învățat la curs. Altfel nu va înțelege nimic și va lucra mecanic — sublinia maistrul-instructor Vasile Mocoi.

Am ilustrat, mai sus, doar cîteva sumare aspecte care relevă calitatea umana și profesională a celor ce îndrumă practica în școlile din județul Timiș.

— Este o condiție a selecționării lor, îmi spunea tovarășul Pavel Petroman, inspectorul general adjunct. Nu se poate concepe pregătirea temeinică, serioasă într-o meserie decît cu meseriași buni, cu oameni care îndrăgesc și profesia respectivă, dar care au și calități de pedagog, sînt oameni entuziaști, pasionați.

Opțiuni reale nu întîmplătoare

— Există printre unii profesori o mentalitate care, din păcate, o insuflă și elevilor — îmi mărturisea cu mîhnire ing. Vasile Corpade, directorul Liceului agroindustrial din Lugoj. Îi auzi spunînd adesea: „dacă nu înveți carte vei ajunge la Liceul agroindustrial sau textil".

Aceasta a făcut ca în anii trecuți la aceste licee să nimerească elevii „întîmplător", nu pe baza unei opțiuni reale sau, mai ales, după ce nu intrau la alte licee. Firește, a fost nevoie de

MONICA [illegible]

(Continuare în pag. a [illegible])

CUM ACŢIONĂM PENTRU LICHIDAREA REPETENŢIEI LA CLASELE I — IV ŞI LA CICLUL GIMNAZIAL ?

Fişier de experienţă didactică

Prezentăm, pe scurt, cîteva procedee şi tehnici didactice folosite la clase din ciclul primar cu promovare integrală, de la şcoli din sectorul 5 al Capitalei. Vom continua acest fişier şi în numărul următor al revistei.

● Activitatea în completare cu ajutorul jocurilor didactice a fost variată în funcţie de cele trei perioade ale predării abecedarului, contribuind la evitarea oboselii şi la adaptarea elevilor de şase ani la activitatea şcolară. În perioada preabecedară, jocurile didactice folosite au contribuit la dezvoltarea auzului fonematic al elevilor — „Cine este ?" — la orientarea în spaţiu — „Unde s-a ascuns veverita ?", „În ce parte l-am pus ?". În perioada abecedară, am folosit jocuri didactice care au contribuit la evitarea oboselii elevilor, dar mai ales la însuşirea corectă şi conştientă a citit-scrisului — „Care sînt numele copiilor ?", „Formaţi cuvinte !", „Rebus cu imagini". Cu toate aceste jocuri a fost întocmită o culegere care se află la cabinetul metodic al şcolii **(inv. Florica Călinescu, Şcoala nr. 139).**

● În vederea predării lecţiei : „Eroii" din manualul de clasa a II-a, am vizitat cu elevii Monumentul eroilor patriei, de la Academia Militară, Statuia „Leul" din b-dul Armata Poporului şi Monumentul eroilor clasei muncitoare din Parcul Libertăţii. De asemenea, cu elevii am mai vizitat Uzinele chimice Române, unde clasa a II-a a avut ocazia să cunoască eroi ai muncii socialiste. Pe baza materialului faptic acumulat, mesajul poeziei „Eroii" a fost pe deplin înţeles de toţi elevii **(inv. Ana Crăciun, Şcoala nr. 146).**

● Am conceput pentru elevii clasei I fişe de muncă independentă pe care le-am folosit la orele de citit-scris, dezvoltarea vorbirii şi activităţii libere. Deosebit de utile au fost fişele la consolidarea elementelor grafice necesare scrierii literelor, la recunoaşterea literelor, la scrierea şi citirea literelor, silabelor, cuvintelor şi propoziţiilor. De asemenea, la despărţirea corectă a cuvintelor în silabe, la folosirea semnelor de punctuaţie şi aşezării în pagină etc. Am conceput unele fişe sub formă de joc didactic, pentru a fi mai atractive şi uşor accesibile, trezind interesul elevilor **(inv. Elena Nicolescu, Şcoala nr. 135).**

● Am realizat lecţia de recapitulare finală „Omul cunoaşte şi stăpîneşte natura" în colaborare cu Muzeul tehnic din Capitală. După ce elevii au învăţat învelişurile pămîntului, am vizitat muzeul unde au văzut experienţe despre presiunea atmosferică, mişcarea de rotaţie, mişcările geoidului de rotaţie, folosirea aerului la centralele electrice eoliene. De asemenea, au văzut machetele zborurilor spaţiale, au fost făcute corelări cu cunoştinţele de la lecţiile de geografie şi citire. Această formă de desfăşurare a lecţiilor a stimulat interesul elevilor, le-a dezvoltat gîndirea, dorinţa de cunoaştere **(inv. Stoiana Dimitriu, Şcoala nr. 141).**

● Pentru învăţarea figurilor geometrice am folosit cu succes jocul didactic cu figuri geometrice, cu ajutorul semnalizării optice. În partea stîngă a panoului se află figurile geometrice-întrebare, iar în partea dreaptă se află figurile geometrice răspuns. Cînd răspunsul este corect, introducînd una din banane la o figură afiată în coloana din stînga — întrebare — iar cealaltă banană în dreptul figurii geometrice corespunzătoare — căutate — se stabileşte un contact electric, aprinzîndu-se becul. Cînd răspunsul nu este corect, becul nu se aprinde. Figurile sînt aşezate neorganizat, fără să se ţină seama de culoare, mărime şi grosime, ci numai de formă. Găsind răspunsul, elevul va vorbi şi despre caracteristicile figurilor geometrice **(inv. Maria Mehedinţi, Şcoala nr. 147).**

● În lecţia „Adunări şi scăderi în cercul 1—20" am folosit jocul în diferite momente ale lecţiei. Avînd caracter competitiv, orice fel de exerciţii şi probleme orale sau scrise se pot organiza sub forma jocului. Eficiente în activitatea didactică au fost şi : numărările corecte, desenarea şi scrierea cardinalului — tot sub formă de joc. stabilirea operaţiilor corespunzătoare reuniunii şi scăderii, introducerea elementelor de algebră în operaţii de adunare şi scădere, compuneri de probleme prin analogie **(inv. Virginia Iahn, Şcoala nr. 103).**

● La conştientizarea noţiunilor de geografie fizică am folosit : banda timpului, tabela cronologică, harta magnetică. Deosebit de atractive şi utile în însuşirea geografiei s-au dovedit a fi : hărţile electrice ale municipiului Bucureşti, „Relieful şi Economia R.S. România", harta magnetică, alături de albume, diafilme sau lecturi geografice. Pentru formarea deprinderilor de muncă independentă şi stimularea elevilor, am folosit examinatoarele electrice pentru muncă independentă. Elevii se întrec în rezolvarea fişelor ataşate la aceste aparate pentru a obţine satisfacţia imediată a răspunsului corect. Am confecţionat material didactic multifuncţional : panouri electrice, tabla magnetică şi harta magnetică etc. Deşi confecţionarea materialului didactic cu mijloace proprii presupune eforturi, mi-am făcut din aceasta o pasiune, obţinînd rezultate meritorii **(inv. Doina Iovănescu, Şcoala nr. 131).**

● Corelarea interdisciplinară, precum şi formarea deprinderii de a citi şi scrie corect mă preocupă permanent, încercînd s-o realizez la toate lecţiile. La lecţia de aritmetică „Săptămîna, luna şi anul", am acordat atenţie scrierii lui „m" înaintea lui „c", scrierii corecte a lunii septembrie, precum şi exprimării greşite a unor elevi. La lecţiile de citire îmbin metodele clasice de predare cu folosirea mijloacelor moderne **(inv. Ileana Ciobârcă, Şcoala nr. 128).**

● De un real folos mi-au fost fişele de lucru cu acelaşi conţinut, avînd grade diferite de dificultate. Dînd elevilor cartonaşe cu ilustraţii care reprezentau obiecte la denumirea cărora intrau grupurile de litere învăţate, i-am solicitat să scrie cuvîntul. De asemenea ,să recunoască oral în cuvintele scrise pe tablă un grup de litere, să sublinieze la tablă dintr-un şir de cuvinte grupurile învăţate, să scrie ce grupuri de litere lipsesc din exemplele prezentate. Pentru consolidarea cunoştinţelor am apelat la formarea de propoziţii cu cuvinte date, la despărţirea corectă a cuvintelor în silabe, gruparea pe coloane a cuvintelor, scrierea după dictare, jocuri didactice. Am continuat consolidarea cunoştinţelor şi în cadrul orelor de dezvoltarea vorbirii şi compunere. **(inv. Didina Popa, Şcoala nr. 135).**

● Amintesc cîteva tipuri de exerciţii pentru capitolul „Numeraţia", exerciţii necesare la orice clasă a ciclului primar : numărări în ordine crescîndă şi descrescîndă, începînd de la un anumit număr natural, aflarea numerelor vecine cu zecile întregi, cu sutele, cu miile, cu zecile de mii etc. compararea unor numere din şirul natural prin semnele > ; < ; =, compuneri şi descompuneri de numere, descoperirea unor numere absente dintr-o anumită parte a şirului natural, ordonarea crescîndă sau descrescîndă a unui grup de numere, aflarea celui mai mic şi celui mai mai mare număr dintr-un anume grup de numere, descoperirea celor mai multe posibilităţi de a forma numere din trei, patru, cinci sau şase cifre. **(inv. Augustina Negoiescu, Şcoala nr. 103).**

● Ştiind că, în acest an şcolar predau la clasa I, am confecţionat material didactic din timp, pentru fiecare oră de la „dezvoltarea vorbirii", de pildă, ilustraţiile pentru „Povestea gîştelor". După ce elevii au privit fiecare ilustraţie au început să povestească din imaginaţia lor. La încheierea activităţii le-am spus că povestea se găseşte într-o carte, le-am citit, în altă oră, această poveste. Apoi, am făcut comparaţie între povestirea din carte şi cea inventată de ei şi i-am pus să povestească din nou corect, fără ilustraţii această poveste, urmărindu-le exprimarea corectă şi logică. În completarea orei am dramatizat povestea împreună cu elevii. **(inv. Elena Albulescu, Şcoala nr. 148).**

Programul prelungit

De şapte ani, Şcoala nr. 150 din Capitală a înregistrat o promovare integrală a elevilor din ciclul primar, iar din anul şcolar 1977—1978 şi a celor din clasele gimnaziale. La obţinerea acestor rezultate a contribuit ansamblul de măsuri stabilit de conducerea şcolii noastre, dintre care menţionez organizarea temeinică a procesului instructiv-educativ, cuprinderea şi menţinerea tuturor elevilor la şcoală, tratarea lor individuală şi diferenţiată, îndeplinirea şi aplicarea creatoare a sarcinilor programelor şcolare, folosirea tehnologiei didactice potrivite fiecărei ore şi particularităţilor de vîrstă ale elevilor, precum şi promovarea consecventă a unui învăţămînt activ.

De asemenea, programul prelungit, organizat din toamna anului 1975, prin munca independentă şi sprijinirea diferenţiată a tuturor elevilor, prin consolidarea şi adîncirea multilaterală a cunoştinţelor, ca şi prin tehnicile de lucru adecvate pentru diferite tipuri de activitate intelectuală, constituie una din modalităţile eficiente ale asigurării succesului la învăţătură, creşterii randamentului şcolar şi ale lichidării repetenţiei.

În cadrul activităţii programului prelungit sînt cuprinşi atît elevi interni, cît şi externi, proveniţi din familii în care ambii părinţi lucrează sau cu un potenţial educativ diminuat. În mod special, au fost atraşi elevii cu unele carenţe în pregătirea şcolară, mai puţin sociabili şi care sînt la început de ciclu (clasele I şi a V-a). De pildă eleva L. C. din clasa a IV-a B — care în primul trimestru, în clasa I nu voia să vorbească, nici să scrie şi plîngea mereu — s-a integrat rapid în activitatea şcolară, obţinînd rezultate bune. Surorile S. S. din clasa a IV-a B şi S. M. din clasa a V-a B, cu unele lipsuri în pregătire, înregistrate în anul şcolar trecut, au, în prezent, note bune. Cu eleva C. C. din clasa a II-a A, considerată inaptă pentru şcoală, s-a muncit mult pentru a fi stimulată să comunice, să scrie şi să socotească corect. La fel cu elevii I. L. şi P. C. din clasa I C, şi cu elevii E. B., E.—A. P. din clasa a II-a B, N. B., I. I. şi C. C. din clasa a III-a B, precum şi cu F. C. din clasa a VIII-a, care au în cataloage medii de 8, 9 şi 10.

Toţi cei 88 de elevi cuprinşi la programul prelungit învaţă organizat, zilnic, pe grupe apropiate de vîrstă, în sala de meditaţii de la internat şi în unele săli de clasă, între orele 8—10 şi 10,30—11,45 clasele V—VII şi între orele 16—18 clasele I—IV şi a VIII-a. Ei se integrează cu bune rezultate în activitatea şcolară şi socială.

Fiecare grupă de elevi are un caiet de evidenţă, în care pedagogul sau cadrul didactic de îndrumare consemnează prezenţa zilnică şi un registru pentru evidenţa muncii desfăşurate şi a observaţiilor cadrelor didactice care predau la clasele respective şi au participat la meditaţii. Numărul orelor de meditaţii organizate în cadrul programului prelungit şi frecvenţa acestora pe discipline se stabilesc de către colectivul de conducere al şcolii noastre, în funcţie de clasă, de situaţia la învăţătură a elevilor şi de numărul săptămînal de ore prevăzut în planul de învăţămînt.

Unul dintre aspectele importante ale organizării şi desfăşurării activităţii elevilor participanţi la programul prelungit îl constituie enunţarea sarcinilor pe care le au de rezolvat în timpul studiului individual. Astfel, elevii mai mari să recitească singuri textul din manual, să confrunte demonstraţia cu noţiţele şi explicaţiile din manuale, să folosească dicţionarele pentru înţelegerea semnificaţiei unor termeni noi, să consulte reviste şi cărţi, iar cei din clasele mici să recurgă la obiecte concrete pentru efectuarea calculelor aritmetice, să facă exerciţii de citire, povestire pe fragmente logice şi apoi pe text, să scrie după modelul propus de învăţător sau după cel din manual.

Alt aspect este stabilirea ordinei în care se rezolvă teme pe discipline de învăţămînt şi la aceeaşi disciplină. O deosebită atenţie acordăm sprijinului diferenţiat, îndrumării şi controlului elevilor, realizate într-un climat favorabil muncii intelectuale. Împreună cu cadrele didactice planificate, la programul prelungit, participă şi colegii noştri care au ore libere şi acordă sprijin elevilor cu prilejul lucrărilor de control, al tezelor şi al recapitulărilor finale.

Programul unei zile conţine şi jocuri, lecturi, programe artistice, discuţii tematice — „Cum ne comportăm în şcoală, acasă, pe stradă ?", „Ştiinţa la zi", „Igiena individuală", „Prevenirea accidentelor la copii şi acordarea primului ajutor" etc. —, serbări inchinate zilelor de 1 Mai, 8 Mai şi 1 Iunie, matinee literare, precum şi audiţii muzicale. Menţinerea pe întregul an şcolar a grupelor de elevi iniţial constituite, ca şi a componenţei colectivului didactic de la fiecare grupă, asigură cunoaşterea reală a posibilităţilor elevilor, continuitate în formarea deprinderilor lor de muncă intelectuală, precum şi eficienţa întregii munci desfăşurate. Periodic, în consiliul de conducere şi în cel profesoral analizăm activitatea programului prelungit şi adoptăm măsuri de ridicare a eficienţei acesteia. Pînă la încheierea acestui an şcolar ne propunem să utilizăm acele forme care au dat rezultate, să antrenăm mai mult la programul prelungit şi pe cei 15—20% dintre elevii noştri care obţin rezultate mediocre la învăţătură şi să acordăm o atenţie sporită muncii cu părinţii elevilor care au nevoie de meditaţii.

Prof. CORNELIA SÎRBU
director adjunct la Şcoala nr. 150
din Bucureşti

Încheiem anul şcolar, dar nu oricum

(Urmare din pag. 1)

corelînd-o cu neajunsurile specifice semnalate în trimestrul anterior scrisoarea noastră metodică „Modalităţi practice de asigurare a succesului şcolar" este susţinută de semnalarea unor aspecte reprezentative ale rămînerii în urmă la învăţătură a elevilor, care au la bază neajunsuri în pregătirea temeinică a activităţii şcolare de către cadrele didactice ; în această scrisoare metodică sugerăm concret metode şi procedee de activitate.

În prezent ne preocupă în mod deosebit, orientarea şcolară şi profesională a elevilor. În acest scop, am făcut cunoscute din timp şi s-a popularizat larg reţeaua şcolară a judeţului şi condiţiile de admitere. S-a asigurat un program vast de cunoaştere a specificului meseriilor de bază în scopul unei opţiuni motivate şi care să contribuie la finalizarea optimă a muncii elevilor pe o perioadă de activitate şcolară ce o vor încheia în curînd.

Înscriem în preocupările de bază ale inspectoratului şcolar, pe acest trimestru o bună organizare, planificarea activităţilor în unităţile şcolare în scopul înlăturării pierderii de timp, a desfăşurării unor activităţi ineficiente cu elevi şi cadre didactice. Am ridicat la rang de cerinţe asigurarea unui climat de disciplină riguroasă a muncii care, pornind de la cadrele didactice, să fie imprimat tuturor colectivelor de elevi.

Acestea sînt cîteva dintre măsurile prioritare ce le-am stabilit şi în funcţie de care acţionăm ca la nivelul fiecărei unităţi şcolare angajamentele să aibă acoperire în fapte, în deplin consens cu specificul, cu caracteristicile şi particularităţile fiecărei trepte de învăţămînt. Cadrele didactice din judeţul Neamţ sînt hotărîte să încheie anul şcolar nu oricum, ci cu rezultate şcolare care să contribuie eficient şi responsabil la pregătirea tineretului de pe aceste meleaguri, pentru muncă şi viaţă, în spiritul exigenţelor societăţii noastre socialiste.

Corespunzător profilului pregătirii şcolare

(Urmare din pag. a 3-a)

foarte susţinută muncă a tuturor cadrelor didactice spre a-i menţine pe aceşti elevi în liceu şi spre a asigura un nivel satisfăcător la învăţătură. De asemenea, spre a-i determina să se încadreze în profesii conforme cu profilul liceelor întrucît unii, odată absolvindu-le, căutau alte profesii.

Vorbesc de trecut deşi, la proporţii mult reduse se întîlneşte şi acum această concepţie.

În parte ea provine însă şi din necunoaşterea exactă a profilului acestor licee, a diversităţii de profesii care se însuşesc aici, a condiţiilor optime de viaţă şi de muncă pe care le oferă liceele amintite.

— Şi ce faceţi pentru a schimba această mentalitate?

— O foarte susţinută şi permanentă muncă de popularizare a liceului, a meseriilor care se învaţă aici prin cele mai diverse metode.

Am aflat astfel că liceul a elaborat numeroase pliante cu grafice, cifre edificatoare, cu prezentarea tuturor meseriilor, cu ilustraţii de popularizare. Fiecare profesor răspunde de zone, de şcoli din sate şi comune unde împarte aceste pliante, organizează discuţii cu cadre didactice, cu elevi, cu părinţi, cu primarii acestor comune. Se organizează, de asemenea, numeroase vizite la liceu, întîlniri cu profesori, cu ingineri, cu maiştri-instructori, cu foşti absolvenţi care lucrează în agricultură.

☆

Am consemnat pe scurt cîteva aspecte care mi s-au părut semnificative din activitatea complexă, susţinută, cu multe rezultate frumoase, dar şi cu unele neîmpliniri pe care cadrele didactice alături de ingineri şi de maiştri - instructori o desfăşoară pentru pregătirea viitorilor muncitori. Dincolo de acestea, ca o idee omniprezentă, înţeleasă şi aplicată cu înalt spirit de răspundere şi maximă exigenţă şi dăruire profesională, este convingerea tuturor că şcoala a devenit locul în care se pregăteşte forţa de muncă a industriei şi economiei noastre socialiste, că ea, ca izvor de cultură şi civilizaţie, este cadrul optim de instruire a muncitorului nou, multilateral pregătit, a romanticului revoluţinar care gîndeşte şi munceşte şi creează în chip comunist.

NDEPLINIM HOTĂRÎRILE CONGRESULUI EDUCAŢIEI ŞI ÎNVĂŢĂMÎNTULUI

Lecţiile de tip experimental u depăşit faza experimentului

Nimeni nu se mai îndoieşte astăzi e eficienţa metodelor active de preda-e. A trecut vremea cînd printre „tra-iţionalişti" acestea stîrneau rezervă şi eîncredere, neînţelegînd „de ce trebuie ă schimbăm", iar „moderniştii" erau ecişi să schimbe totul, fără a şti prea ine „cum s-o facă". Efortul de infor-nare, înţelegere şi renunţare la exage-ări făcut de cele mai multe dintre ca-rele noastre didactice, ele însele for-nate într-un învăţămînt preponderent nformativ s-a concretizat, în ultimii ni, în promovarea mai fermă a meto-elor active de predare. Ba mai ult, dezideratul de a spori numărul ecţiilor de tip experimental a fost sta-at de primul Congres al educaţiei şi nvăţămîntului, înscriindu-se ca una ntre hotărîrile de o deosebită impor-anţă pentru pregătirea tinerelor gene-aţii, capabile să se poată adapta la ra-iditatea progresului din toate dome-iile de activitate.

„La toate disciplinele ştiinţifice fun-amentale — se spune în raportul Mi-isterului Educaţiei şi Învăţămîntului l primul congres al şcolii noastre — **n accent deosebit se pune pe antrena-ea elevilor şi studenţilor în procesul e cunoaştere prin efort propriu, de in-estigare ştiinţifică, de formare a de-rinderilor practice, aproximativ 50 la ută din activitatea la clasă se prevede i fie de tip experimental".**

Cum se realizează această importan-ă hotărîre pentru formarea viitorilor pecialişti ? Ce loc ocupă în cadrul pre-ării lecţia de tip experimental ? Care nt preocupările profesorilor pentru romovarea mai fermă a acelor metode are să sporească aportul formativ al ecţiei ?

Sînt întrebări cărora am încercat să dăm răspunsul, oprindu-ne la **pre-area uneia dintre disciplinele funda-ientale — matematica** — în două uni-ăţi şcolare bucureştene : **Şcoala nr. 193 Liceul industrial nr. 2.**

La **Şcoala nr. 193,** profesoara Elena latrosenco le propune elevilor din cla-a a V-a, „să descopere" cum se află n număr cînd se cunoaşte o fracţie n el. După rezolvarea independentă a nui grup de exerciţii cu grad diferit e dificultate, elevii au fost încurajaţi i deducă singuri generalizările, dove-ind că, în ciuda vîrstei, sînt capabili o facă. Stimulaţi să lucreze cu noţiuni-nvăţate, să afle mai multe metode de ezolvare ale aceluiaşi exerciţiu, elevii u generalizat corect. Efectuarea cu şurinţă de către majoritatea elevilor a mei propuse în final — crearea unei robleme care să aibă ca date un exer-iţiu ales de profesoară — a dovedit apacitatea acestora de a aplica prac-ic regula pe care singuri o descoperi-eră. Alte variate exerciţii îi uneau pe elevi în situaţia să ezolve diferite probleme din iaţa cotidiană, folosindu-se de cu-oştinţele învăţate. O lecţie antrenantă, ondusă cu tact şi căldură, confirmînd deea că nu numai alegerea metodei, ci i atitudinea profesoarei este necesar să e activă. Permiţînd elevilor să cola-oreze, aceştia au fost incitaţi să facă pel la cunoştinţe ştiute, să argumen-eze şi să-şi susţină opiniile.

Modul de lucru al profesoarei Elena latrosenco este caracteristic şi pentru ilalţi membri ai catedrei de matema-că ai **Şcolii nr. 193 (profesorii : Elena opa, Ioan Rusu şi Caliopi Tipci).** Re-ent, acesta s-a concretizat în buna pre-ătire a elevilor clasei a VIII-a, ilus-rată de rezultatele de la lucrarea cu ubiect unic pe Capitală, la sfîrşitul tri-estrului trecut. Jumătate din elevii colii au obţinut, cu acest prilej, note e 8, 9 şi 10.

★

Aflat în incinta unui modern complex colar, **Liceul industrial nr. 2** din Ca-itală pregăteşte muncitori pentru Uzi-a de maşini electrice Bucureşti. Între zină şi şcoală un simplu gard despăr-tor. Poarta uzinei permanent deschisă pre complexul celor 10 ateliere ale li-eului, el însuşi o adevărată uzină şco-ară, îmi-a sugerat cel mai firesc simbol şcolii noastre de azi. Un simbol care xprimă pentru acest liceu o stare de apt şi nu o simplă figură de stil.

Raportată permanent la această pre-ătire concretă a viitorului specialist în omeniul electrotehnic, **matematica nu e învaţă aici ca un scop în sine.** Mi e pare ideea cea mai valoroasă ex-rimată în discuţii cu cîţiva dintre pro-esorii de specialitate ai liceului **(profe-sorii : Ilinca Parasca, Aurelia Trufines-cu, Viorel Catană, Eugen Pălăşeanu).** În funcţie de acest scop, profesorul îşi alege metoda de predare a noilor cuno-ştinţe, exerciţiile şi problemele apli-cative, corelaţiile interdisciplinare pe care le va face cu activitatea din ateliere cu disciplinele tehnice, cu fizica, chi-mia etc.

„Nu pot să privesc metoda de preda-re ruptă de cea a educaţiei intelectuale, precizează Ilinca Parasca, responsa-bila comisiei metodice a profesorilor de matematică, exprimînd inseparabilita-tea procesului pe care sintetic îl numim instructiv-educativ. Şi cum aş putea alt-fel să educ gîndirea matematică a vii-torului specialist, dacă metodele alese nu-i vor ajuta să-şi dezvolte spiritul de investigare, să devină inventivi, să în-drăznească să gîndească. **La matema-tică, este necesar ca lecţiile de tip ex-perimental să depăşească chiar propor-ţia de 50 la sută.**

Ilustrată de lecţiile la care am asistat (analiza matematică la clasa a XII-a : „Metode de aproximare a integralelor şi aplicaţii ale acestor me-tode" şi algebră la clasa a X-a : „Pro-cedeul de calcul al celui mai mare di-vizor comun al polinoamelor"), această concepţie a permis profesoarei Ilinca Parasca utilizarea combinată a meto-delor descoperirii şi problematizării. Pornind de la rezolvarea exerciţiilor alese de profesoară, elevii află singuri soluţia, sînt stimulaţi să caute mai mul-te metode de rezolvare, să apeleze la cunoştinţe din şcoala generală (în ca-zul algebrei, la proprietăţile relaţiei de divizibilitate a polinoamelor). Exerciţi-ile (pregătite în prealabil pe folii pen-tru retroproiector) proiectate şi propuse pentru lucru în clasă oferă posibilitatea economisirii timpului şi efectuării unui număr mai mare de aplicaţii.

La lecţia de geometrie „Unghiul în-scris în cerc" la clasa a IX-a, profe-soara Aurelia Trufinescu sugerează ele-vilor o altă logică a aflării noului. Por-nind de la cunoaşterea definiţiei măsu-rii unghiului înscris în cerc, elevii sînt solicitaţi să construiască diferite tipuri de unghiuri înscrise în cerc şi să de-monstreze valabilitatea teoremei în fie-care dintre cazuri. Alegerea metodei descoperirii dirijate a fost motivată de către profesoară prin nivelul mai slab de pregătire al elevilor clasei respec-tive. „La altă clasă, cu un nivel mai ridicat la învăţătură, drumul parcurs de elevi va fi invers, precizează profe-soara Aurelia Trufinescu. Construirea cazurilor concrete de înscriere a un-ghiului în cerc şi rezolvarea acestora vor permite elevilor să descopere sin-guri teorema".

Conduşi de ideea că studiul obiectului pe care-l predau nu e un scop în sine, **profesorii de matematică ai celor două unităţi şcolare vizitate oferă prin mo-dul de predare, prin strădania zilnică de alegere a metodei optime de trans-mitere a cunoştinţelor garanţia că vor pune la baza formării elevilor o bază temeinică.** Că, aşa cum în clasă elevii lor se străduiau să afle soluţii situaţii-lor matematice, le vor găsi rezolvarea firească, peste cîţiva ani, ca viitori mun-citori, celor din producţie, în uzină.

CORNELIA GÎRMACEA

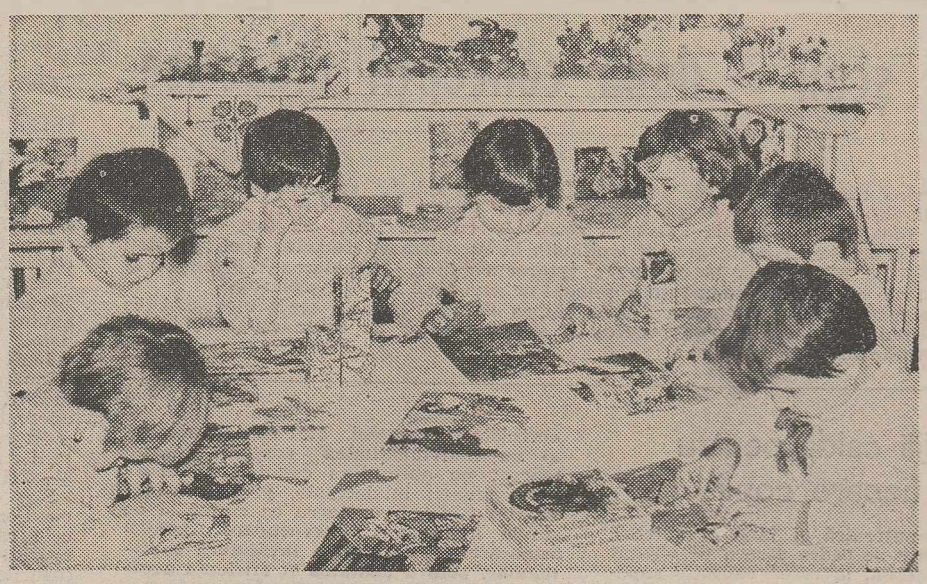

Instantaneu la Grădiniţa nr. 27 din Baia Mare

Acţiuni integrate ale grădiniţei şi familiei

Convorbire cu educatoarea Elena Sima, directoarea Grădiniţei cu program prelungit nr. 2 din Slatina

De la începutul acestui an, la Grădi-niţa cu program prelungit nr. 2 „Con-structorul" din Slatina, judeţul Olt, co-lectivul de educatoare a organizat un experiment de integrare a unor acţiuni ale grădiniţei cu activităţi ale familiei, în scopul pregătirii preşcolarilor pentru viitoarea lor activitate şcolară. În legă-tură cu acest experiment, ne-am adre-sat educatoarei ELENA SIMA, direc-toarea grădiniţei, invitînd-o să ne arate care sînt principalele aspecte ale acestui experiment :

Elena Sima : În primul rînd, ca să putem organiza acţiuni integrate, am discutat cu fiecare părinte în parte, pentru ca aceştia să înţeleagă impor-tanţa trimiterii cu regularitate a copii-lor la grădiniţă. Am pus accentul pe înţelegerea faptului că, mai ales la gru-pele mijlocii şi mari, frecvenţa regulată este baza succesului în pregătirea copii-lor pentru şcoală. Am insistat foarte mult pe această idee, pentru ca, îm-preună cu părinţii, să reuşim să înfiri-păm, încă de pe acum, în conştiinţa co-pilului, răspunderea pentru propria lui prezenţă în grădiniţă, pentru a-i crea, încă de pe acum, un sentiment care să se transforme, mai tîrziu, în pragul şco-lii, în convingerea că nimic nu e mai dăunător decît o absenţă nemotivată. Astfel, am considerat că la baza acţiu-nilor integrate ale grădiniţei cu familia trebuie să stea **condiţia frecvenţei regu-late.**

Red. : Vă rugăm să ne daţi un exem-plu de acţiune integrată a grădiniţei cu familia, în pregătirea copilului pentru şcoală.

E. S. : Nu spun un lucru nou, dar formarea şi exercitarea deprinderilor de autoservire sînt numai un aspect comun vieţii în grădiniţă şi celei din mijlocul familiei. Deosebirea dintre noi şi pă-rinţi, pe acest plan, este că în timp ce educatoarele acţionează sistematic şi unitar spre formarea deprinderilor de autoservire ale preşcolarului, în dife-rite acţiuni : a se îmbrăca şi a se dez-brăca singur, a se spăla singur, a folosi singur săpunul şi prosopul, a-şi aranja singur lenjeria, hainele şi încălţămintea, a mînca singur, a se deplasa singur la grădiniţă, unii părinţi nu sprijină acti-vitatea grădiniţei şi nu desprind rămî-nerile în urmă ale propriilor lor copii, ca pe nişte deficienţe de înlăturat. Le-am arătat, în mod concret, părinţi-lor, ce deprindere nu a fost exersată suficient, pentru ca eforturile, comune, să dea rezultatele scontate, în timpul ce a mai rămas pînă la intrarea copii-lor în şcoală.

Red. : V-aţi referit la formarea de-prinderilor de autoservire. Puteţi să ne daţi un exemplu de colaborare a grădi-niţei cu şcoala şi pe planul cultivării valorilor morale la preşcolari ?

E. S. : Noi am organizat un ciclu de expuneri pentru părinţi, cu tema **„Par-ticiparea familiei la pregătirea copilu-lui pentru şcoală".** Părinţii care nu au putut participa la aceste expuneri au fost solicitaţi, prin discuţii individuale, să colaboreze în a întări curajul, senti-mentul de încredere în sine al copilului, în orice activitate ce i se cere, a-l face să înţeleagă şi să respecte regulile spe-cifice activităţii respective — chiar dacă este vorba de joc — a-l face să ducă la bun sfîrşit lucrul odată început. În felul acesta, se dezvoltă la copii voinţa, perseverenţa, optimismul şi in-teresul pentru activitate, calităţi strict necesare viitorului şcolar. Astfel, toţi părinţii au putut beneficia de aceste în-drumări. Urmărind în activitatea noas-tră convergentă, să formăm calităţi mo-rale necesare pentru întreaga viaţă : cinstea, sinceritatea, respectul, le-am arătat părinţilor cum este bine să se adreseze copiilor, ce formule de respect şi de salut să deprindă aceştia, cum să combată abaterile de la buna cuviinţă, actele necinstite şi altele. Am insistat asupra necesităţii atragerii copiilor în unele treburi gospodăreşti din cadrul familiei — pe măsura puterii lor — în scopul de a le forma conştiinţa utilită-ţii, de a le oferi satisfacţia realizării. În final, noi am urmărit şi atragerea părinţilor la activitatea în atelierele de lucrări practice ale copiilor, în aşa fel încît părinţii să ajungă să o sprijine, pe diferite căi : prin procurare de mate-riale şi chiar prin lucru efectiv, alături de propriii lor copii, în cadrul familiei, atunci cînd este posibil.

Prezenţa părinţilor la lecţiile deschise, la diferitele concursuri între copii, la serbări, la manifestările prilejuite de primirea copiilor în organizaţia „Şoimii patriei", la expoziţii cu lucrări etc. completează cadrul general, atît de ne-cesar pentru reuşita acţiunii de care vorbim.

În finalul experimentului, am consta-tat că atitudinea părinţilor în toate re-laţiile lor cu grădiniţa s-a schimbat foarte mult, acţiunile integrate contri-buind în modul cel mai direct la o mai bună pregătire a viitorilor şcolari pen-tru şcoală.

DOINA SÎNTIMBREANU

O definiţie a lecţiei

Propunem următoarea definiţie : **„Lecţia este o secvenţă a procesului pedagogic, o unitate didactică sau o formă a procesului de învăţămînt prin care o cantitate determinată de infor-maţii, aparţinînd sistemului instructiv-educativ planificat, este percepută şi asimilată activ de subiectul educaţiei (elev, grup, clasă etc.) într-un timp de-terminat, pe calea unei activităţi in-tenţionate, sistematice, cu autoreglare, provocînd în sfera biopsihică a acestuia — prin recepţionarea activă şi prelu-crarea informaţiilor — un progres, o modificare în sensul formării dorite".**

În această definiţie prin „o cantita-te determinată de informaţii" (sau „un inventar de informaţii") înţelegem, în sens larg, „suma influenţelor care de-termină o reacţie obiectului şi subiec-tului educaţiei în sfera comportamen-tală (biopsihică) ; prin „într-un timp determinat" ne referim la faptul că durata lecţiei variază în raport cu di-verşi factori cum sînt : materialul uman cu care se lucrează, specificul sarcinii pedagogice, locul unde se de-sfăşoară lecţia ş. a. ; prin „sensul for-mării dorite" considerăm orice aspect al personalităţii : cunoştinţe, capacităţi, idealuri, interese, atitudini, vocaţii afective tehnici de gîndire şi de acţi-une, ajustări sociale ş. a.

Considerăm că acest enunţ **indepli-neşte majoritatea condiţiilor de defini-re a noţiunilor** reuşind să o particula-rizeze în aparatul conceptual actual al pedagogiei şi învăţămîntului.

Astfel definită, lecţia — dincolo de a fi nouă sau veche sau modernă sau anacronică — **este pur şi simplu lecţie.**

Lector univ. ALEXANDRU POPESCU MIHAEŞTI
Universitatea din Bucureşti

Două şcoli — două concepţii didactice

Săptămîna aceasta, la şcolile nr. 190 şi 109 din Capitală, au avut loc adunările grupelor sindicale, precedate de prezenţa în aceste şcoli a unor activişti ai U.S.I.S.C. şi a unor redactori ai revistei „Tribuna şcolii" — cu care prilej au fost dezbătute, în mod deosebit, contribuţia grupei sindicale la mobilizarea forţelor şcolii pentru cuprinderea şi menţinerea la cursuri a tuturor copiilor, lichidarea repetenţiei la clasele I—IV şi creşterea randamentului muncii pe parcursul întregii şcolarităţi.

Redăm mai jos cîteva aspecte asupra cărora dezbaterile s-au oprit îndeosebi, ca fiind prioritare în ansamblul de preocupări al colectivelor de cadre didactice şi de elevi din şcolile amintite mai sus.

Grijă caldă pentru fiecare copil

O şcoală puternică şi bine organizată, cu un colectiv de cadre care a desfăşurat o muncă intensă, la cote calitativ superioare — spre această impresie conduce încercarea de a cunoaşte Şcoala nr. 190 cu rezultatele ei, de la trimestru la trimestru mai bune.

După cum se observă din statisticile şcolii, situaţia la învăţătură pe trimestrul I, a fost, ca şi în cazul altor unităţi, ceva mai slabă decît acum, în pragul sfîrşitului de an. Au trenat, într-un fel, procesul de acomodare a copiilor, după vacanţă, la cerinţele muncii instructiv-educative, insuficienta cunoaştere a progreselor sau a regreselor înregistrate de şcolari din anii precedenţi de şcolarizare, a mediului familial educativ al unora dintre ei (elevi noi, veniţi prin mutarea părinţilor lor în noile blocuri din cartier), a ritmului lor de achiziţie şi, în general, a particularităţilor lor. Fapt cert este că, în general, **colectivul didactic al şcolii nu s-a alarmat deajuns faţă de absenţele nemotivate şi faţă de notele proaste ale unor elevi,** astfel încît la începutul trimestrului al II-lea, pe întreaga şcoală, în medie, la aproape fiecare 15 elevi, se afla cîte unul corigent !

Pentru îmbunătăţirea situaţiei la învăţătură, conducerea şcolii, grupa sindicală, sub îndrumarea organizaţiei de partid, aşa cum a reieşit, au căutat să imprime întregii activităţi mai multă rigoare, punîndu-se accentul pe măsurile care să-l conducă pe fiecare elev la succes în actul instruirii.

Au fost luate măsuri ca : **evidenţa strictă a populaţiei şcolare a circumscripţiei, urmărirea zilnică a prezenţei la cursuri** (folosirea eficientă şi a sprijinului organizaţiei de pionieri), **cercetarea cauzelor absenţelor, legătura permanentă cu familia pentru asigurarea frecvenţei la ore a tuturor copiilor ; preocuparea pentru nivelul ştiinţific al predării, pentru îmbunătăţirea şi diversificarea metodologiei muncii dascălului în raport cu cerinţele programei, ale vîrstei elevilor şi cu individualitatea acestora** (accent marcat pe obişnuirea copiilor cu disciplina muncii intelectuale, pentru însuşirea unui sistem de lucru cu cartea şi de studiu individual), **preocupare pentru asigurarea ajutorului la învăţătură suplimentar, pentru calitatea şi eficienţa acestuia, îmbogăţirea şi modernizarea fondului de material didactic al şcolii ; grija pentru cunoaşterea şi generalizarea experienţei înaintate** — între altele, prin organizarea riguroasă a asistenţelor şi interasistenţelor la ore, a schimbului de experienţă, dezbaterea în colectiv a problemelor predării diferitelor discipline şi în condiţiile concrete ale unor clase, prin organizarea, în cadrul şcolii, a cercetării ştiinţifice pe teme profesionale de interes, prin discutarea ideilor şi aspectelor noi pe care le detaşează gîndirea pedagogică.

De la începutul trimestrului al II-lea, la fiecare catalog, se află (ca anexă) cîte o notită cu elevii care trebuie sprijiniţi de către toţi profesorii, nu numai la obiectele la care, eventual, au note proaste ; zilnic şi săptămînal, au loc discuţii operative, nominalizate, pe baza absenţelor şi notelor mici din ziua sau săptămîna respectivă. Acum, mai întîlnim cîte un corigent la circa 50 de elevi. **Dacă nu ar fi fost atît de lent, în trimestrul I, „demarajul" muncii didactice (cu rezultatele ce au dat la vremea respectivă cunoscutul număr de corigenţi) sîntem convinşi că frecvenţa elevilor şi rezultatele la învăţătură ar fi fost şi mai bune, avînd în vedere atît condiţiile materiale excepţionale cît şi valoarea ridicată a nivelului de pregătire al colectivului didactic.**

Aşa cum a relevat recenta adunare a grupei sindicale de la Şcoala nr. 190, odată cu hotărîrea colectivului didactic al şcolii de a instaura, la nivelul fiecărei structuri, al fiecărui ciclu de învăţămînt, al fiecărei clase, catedre etc., **grija caldă pentru fiecare copil,** s-a afirmat şi **răspunderea pe care educatorii o au, în egală măsură, pentru toţi copiii ce le sînt încredinţaţi.**

STELA PREDESCU

Cu acelaşi efort, de la 15 septembrie pînă la finele anului şcolar

Din **prima zi a acestui an şcolar,** întreg colectivul didactic de la **Şcoala nr. 109** din Capitală a privit cu deplină angajare şi responsabilitate atît cuprinderea şi menţinerea în şcoală a tuturor copiilor apţi pentru învăţătură, cît şi cunoaşterea temeinică a fiecărui elev. **Săptămînal, încă din luna septembrie a anului trecut, s-au analizat frecvenţa şi notele obţinute de elevi şi s-au adoptat măsuri operative pentru săptămîna următoare.** De asemenea, s-au găsit modalităţile, mijloacele şi procedeele eficiente, adecvate fiecărui elev în vederea lichidării repetenţiei în ciclul primar şi creşterii randamentului şcolar la clasele V—VIII.

S-a colaborat permanent cu familiile elevilor, **cu toate familiile,** în special, cu cele care nu acordă suficient sprijin educativ copiilor. Cunoscînd aprofundat cazurile mai deosebite, biroul grupei sindicale de la Şcoala nr. 109, a luat legătură cu comitetele sindicale din întreprinderile „Autobuzul", „Danubiana", „Dîmboviţa" şi cu cele de la alte întreprinderi ca I.T.B. şi I.M.G.B., pentru a-i lămuri pe unii părinţi de necesitatea supravegherii atente a copiilor şi de păstrarea legăturii permanente cu şcoala. Astfel, s-au rezolvat cazurile elevilor I. P. din clasa a VII-a B, S. C. din clasa a VII-a A, S. D. din clasa a VI-a H şi M. D. din clasa a V-a B, care lipseau nemotivat şi aveau note proaste la învăţătură. În funcţie de specificul clasei, s-au purtat discuţii individuale cu părinţii elevilor care manifestă în pregătirea lor comoditate, neglijenţă, superficialitate sau au unele deficienţe în comportament. De asemenea, s-a discutat despre dozarea eforturilor elevilor şi despre orientarea lor şcolară şi profesională.

O atenţie sporită s-a acordat **pregătirii temeinice pentru fiecare activitate cu elevii, formării deprinderii de muncă independentă, a spiritului de ordine şi disciplină, ca şi, promovării unui învăţămînt activ.** În acest al treilea trimestru al anului şcolar, comisia metodică şi catedrele de specialitate dezbat — pe concret, în funcţie de situaţia fiecărei clase — sarcinile privind creşterea nivelului la învăţătură a elevilor, lichidarea repetenţiei în ciclul primar şi sporirea randamentului şcolar la clasele gimnaziale.

Începînd cu trimestrul al II-lea în acest an şcolar, cadrele didactice din Şcoala nr. 109, au desfăşurat **o şi mai susţinută activitate diferenţiată la lecţii, apropiată particularităţilor fiecărui elev, pentru a realiza înţelegerea, însuşirea şi consolidarea cunoştinţelor, deprinderilor şi priceperilor, încă din orele de curs.** Cu elevii care întîmpină greutăţi la învăţătură se desfăşoară activităţi suplimentare, în vederea sprijinirii lor atît în recuperarea cunoştinţelor, cît şi în pregătirea lecţiilor pentru zilele următoare.

La sfîrşitul fiecăruia din primele două trimestre a fost analizată situaţia corigenţelor şi — ca în toate celelalte şcoli din Capitală — aşa cum a indicat Inspectoratul şcolar al municipiului — s-au alcătuit adevărate programe de acţiune, cu sarcini, forme de activităţi, responsabilităţi şi chiar termene.

În scopul încheierii cu bune rezultate a acestui an şcolar, biroul grupei sindicale de la Şcoala nr. 109 a analizat, recent, în adunarea din luna mai a. c., preocuparea grupei sindicale privind realizarea sarcinilor de şcolarizare, frecvenţă şi promovabilitate a elevilor şi îşi propune să acorde o atenţie sporită atît frecvenţei elevilor, verificînd zilnic cataloagele şi analizînd cauzele absenţelor, cît şi creşterii nivelului de cunoştinţe al tuturor elevilor, prin îmbunătăţirea predării fiecărei lecţii. **Pentru orele de recapitulare finală, se vor întocmi schiţe de planuri** care vor fi discutate în cadrul comisiei metodice şi pe catedre. De asemenea, se va intensifica colaborarea cu organizaţia de pionieri, cu familiile, precum şi cu comitetele sindicatelor din întreprinderile unde lucrează părinţii elevilor.

VIOLETA APOSTOL

Dezbaterile ce au avut loc în adunările menţionate mai sus au semnalat cele două concepţii didactice privind, mai ales, activitatea din primul trimestru al acestui an şcolar, relevînd necesitatea ca, în viitorul an şcolar, să se depună întregul efort necesar încă din prima zi de şcoală şi să se ia toate măsurile educative şi de sprijinire la învăţătură, ce se impun pentru fiecare absenţă nemotivată şi pentru fiecare rămînere în urmă a elevilor, în raport cu cerinţele programelor şcolare. De asemenea, s-a mai menţionat că, din experienţa colectivelor didactice ale şcolilor nr. 190 şi 109, se desprind soluţii pentru toate problemele şi situaţiile ce se ivesc în activitatea instructiv-educativă. Folosind aceste soluţii, experienţa bogată care s-a acumulat şi desfăşurînd o muncă intensă încă de la începutul anului şcolar se pot obţine succese însemnate în pregătirea fiecărui copil şi a tuturor elevilor.

Experienţa adunărilor care au avut loc la aceste două şcoli, analiza aprofundată care a fost făcută şi, mai ales, soluţiile preconizate pot fi preluate de toate grupele sindicale din şcoli şi licee pentru a asigura încheierea acestui an şcolar cu un înalt nivel al activităţii didactice, pentru promovarea integrală la clasele I—IV şi cel mai ridicat procent de promovare la gimnaziu şi liceu.

Mineri, metalurgişti, petrolişti, constructori, cadre pentru toate sectoarele economico-sociale

(Urmare din pag. a 3-a)

Care sînt rezultatele acestei activităţi la absolvirea clasei a X-a ? Ne spune prof. Ana Bandrabur, menţionînd unde se află astăzi foştii săi elevi din clasa a X-a de anul trecut. „Cea mai mare parte se află la Şcoala profesională din Moineşti cu profil de mine, petrol şi geologie. Un alt grup de aproximativ 10 elevi se află la Liceul industrial din Comăneşti."

Un alt popas la Şcoala din comuna Asău, şcoală cu ciclu gimnazial şi treapta I de liceu cu profil de mecanică. În acest an termină clasa a VIII-a, 118 elevi şi 38 clasa a X-a. Cum se vor distribui aceşti elevi ? În ordinea priorităţilor, după cum ne informează directorul şcolii Gheorghe Acatincăi : la licee cu profil mecanic, la Liceul industrial din Comăneşti, la Liceul din Moineşti cu profil de mine, petrol şi geologie şi la Liceul nr. 2 din Bacău, la Liceul industrial cu profil de construcţii din Oneşti. „Noi sîntem conştienţi, ne spune prof. Gheorghe Acatincăi, de faptul că trebuie **să orientăm cu precădere elevii către acele profesii de care are mai multă nevoie economia naţională.** Şi, dacă veţi merge la mina din Comăneşti, veţi vedea că acolo sînt mulţi tineri care au fost elevii şcolii din Asău". Într-adevăr aşa şi este, după cum mi-a confirmat-o Constantin Bandrabur, inginer energetic al Minei Comăneşti, care mi-a declarat că aici nu se pun probleme privind necesarul de forţă de muncă şi că majoritatea tinerilor mineri sînt foşti elevi ai şcolilor locale.

Reversul medaliei

Dar, iată şi reversul medaliei ! Sub aspect „incognito" am improvizat o discuţie cu un grup de elevi din clasa a IX-a — navetişti pe ruta Tîrgu Ocna—Oneşti şi comunele învecinate. Nu reproduc marea majoritate a răspunsurilor care au fost pozitive. Mă opresc numai asupra a trei dintre ei care doresc să se facă şoferi. Una este imaginea şoferului de la volanul unei limuzine şi, probabil, copiii pe aceasta o visează, şi alta aceea a muncitorului de la sondele petroliere. Dar ştiu aceşti copii ce înseamnă să conduci noaptea sau pe vreme rea un camion de 7 tone ? Le-a spus cineva ? Şi apoi, de ce copiii să gîndească doar prin prisma lui. „la mai uşor", „la mai bine ?" Iată ce consecinţe poate avea lipsa de îndrumare fermă şi consecventă. Poate că profesorii acestor elevi or fi fost preocupaţi de orientarea lor. Dar, dacă au făcut-o doar într-o oră sau două de dirigenţie, **dacă aceasta nu a fost condusă cu toată tenacitatea necesară pentru a trasa elevului viitorul drum în viaţă este firesc ca acesta nici măcar să nu-şi mai amintească.**

☆

În municipiul Bacău, la inspectoratul şcolar se clarifică nedumerirea privind absenţa din şcoli a indicaţiilor transmise în luna aprilie de Ministerul Educaţiei şi Învăţămîntului privind orientarea şcolară şi profesională. Da, circulara a fost primită la vreme ! Am văzut înscrisă pe ea **recomandarea promptă a inspectorului şcolar general ca împreună cu Casa corpului didactic să se elaboreze pe marginea acesteia un plan de măsuri care urma să fie multiplicat şi difuzat în şcoli.** Şi ? Există întotdeauna motive mai mult sau mai puţin obiective pentru care un lucru nu a fost încă înfăptuit. Planul de măsuri a fost elaborat, apoi ba a fost prea mare, ba prea mic, ba a fost modificat, ba cînd s-a definitivat nu ştiu ce maşină de multiplicat nu funcţiona şi uite aşa au trecut zile şi zile. Din păcate, nevoile învăţămîntului şi comandamentele sociale cărora trebuie să le răspundem nu ţin seama de capriciile maşinilor de multiplicat din Bacău... Planul de măsuri există şi am primit asigurarea că el va fi difuzat de urgenţă în şcoli. Sperăm că va fi aşa.

În Bacău, la Liceul industrial nr. 5 cu profil de construcţii prof. Vasilica Enăşoae, secretara organizaţiei U.T.C. evident pasionată de munca ei, evident profund devotată liceului şi colectivului lui, pledează pentru prestigiul acestui liceu care are, într-adevăr, din cîte reuşesc să constat, realizări frumoase. Pentru început mi se arată variante de pliante, prospecte tipărite, bogat ilustrate şi cu texte inspirate care au fost difuzate în şcoli cu intenţia de a populariza liceul. Un liceu cu o bună bază materială, internat şi cantină. Majoritatea elevilor sînt bursieri, popularizarea liceului s-a făcut prin toate mijloacele, bineînţeles şi prin colaborarea cu organizaţia U.T.C. S-au format colective de profesori avînd la dispoziţie, diapozitive, planşe, fotografii cu care au mers în şcolile din judeţ şi din municipiu pentru a populariza condiţiile oferite de liceul lor. „Am făcut şi «Zile ale porţilor deschise», în care ne-au vizitat elevi de la şcoli din care urma să ne recrutăm elevii. Avem o bună colaborare cu Trustul de construcţii. Am făcut multe întîlniri cu constructorii. Am făcut vizite pe şantiere de construcţii. Am organizat sesiuni de comunicări ştiinţifice comune, am invitat în mijlocul nostru profesori universitari, specialişti în construcţii care le-au vorbit elevilor despre perspectivele modernizării acestui domeniu". Toate acestea, confirmate şi prin alte exemple de acţiuni, de prof. Georgeta Hăbeanu, secretara organizaţiei de bază de partid din şcoală, prezentă la întîlnire, sînt demne de apreciat. Dar, îmi stăruie în minte o întrebare, al cărui răspuns ar fi o confirmare a eficienţei tuturor acestor eforturi : **„Planul de şcolarizare a fost realizat ?"** „Da" mi se răspunde. Integral ? „Da, integral". Dar, la întrebarea „Cîte sesiuni de admitere aţi avut în anul şcolar trecut ?" aflu că au fost două sesiuni şi că cifra de şcolarizare s-a completat abia în cea de-a 3-a „sesiune". Nu contest calităţile şcolii şi ale colectivului său didactic. Dar, **ultimul criteriu de verificare este eficienţa acţiunilor sale.** Aproape zid în zid cu Liceul industrial nr. 5 se află Şcoala nr. 18. O scurtă întrevedere cu directoarea şcolii Victoria Achimescu şi două replici. „Cîţi elevi vor absolvi la dv. anul acesta clasa a VIII-a ?" „64" „Şi cîţi din aceştia au optat pentru Liceul industrial nr. 5 vecin cu dv. ?" „4". Fără comentarii ! La Şcoala nr. 2 din Bacău, directorul Crişu Furdu ne vorbeşte despre înclinaţiile elevilor pentru liceele de matematică-fizică, marină, liceul sanitar şi despre eforturile şcolii de a le reorienta opţiunile către sectoarele în care într-adevăr aceştia au şanse de succes. „În general am căutat să asigurăm o concordanţă între posibilităţile intelectuale şi fizice reale ale copiilor şi opţiunile lor. Treptat părinţii şi copiii s-au convins să schimbe opţiunile către profile cu mai mari şanse de reuşită".

Liceul industrial nr. 2 Bacău, cu profil de mecanică şi electrotehnică, furnizor de cadre al Întreprinderii metalurgice băcăuane. Interlocutori : ing. Cernica Pinsler, directoare adjunctă a liceului, Mircea Cercel, director şi ing. Nicolae Dobric, profesor al liceului. Subiectul discuţiei : absenţa (?) interesului pentru sectoarele calde. În special pentru turnătorie, unica secţie de sectoare calde a liceului. Deşi respectiva întreprindere şi-a introdus în cea mai mare parte linii automatizate sau ceţ puţin mecanizate, elevii încă le mai evită. Pun o întrebare. În urmă cu 10 ani aici se mai lucra încă manual, cu multe dificultăţi. Este de presupus că, mai ales cu ritmurile actuale de industrializare, peste alţi 10 sau 15 ani, modernizarea va aduce noi condiţii de muncă, astfel încît să nu mai fie nici un sector cu condiţii mai dificile. N-ar putea fi oare preveniţi tinerii de azi care încă mai evită sectoarele calde, de eroarea pe care o fac ocolind domenii în care şi-ar putea realiza plenar capacitatea lor de muncă ? „Ar putea, mi se precizează, dar nici părinţii, nici elevii nu vor să ne creadă. Pe ei îi interesează situaţia actuală." Ceea ce înseamnă că este nevoie într-adevăr de efort, de multă măiestrie şi tact pedagogic pentru a demonstra că „acum" sau „astăzi" nu este egal cu „mîine" şi că este mai important să te pregăteşti pentru viitor decît pentru o perspectivă scurtă.

☆

Am văzut în şcolile din judeţul Bacău atît preocupările de orientare şcolară şi profesională ale cadrelor didactice cît şi realizările, neajunsurile şi dificultăţile în acest domeniu. Acum ce urmează ? Ajung, cu aceasta, la amintitul plan de măsuri al inspectoratului şcolar. Cu acest plan, situaţiile centralizate ale opţiunilor, cu bine utilatul laborator de orientare şcolară şi profesională existent la Liceul pedagogic din municipiul Bacău (care ar fi bine să-şi extindă preocupările de metodologie a orientării profesionale), mobilizarea tuturor forţelor învăţămîntului local şi a celorlalţi factori interesaţi, am convingerea că activitatea, în această direcţie, va căpăta o nouă amploare şi va fi ridicată pe o treaptă superioară, după unicul criteriu de eficienţă : realizarea integrală a planului de şcolarizare pentru anul de învăţămînt 1980—1981, şi într-o largă perspectivă a dezvoltării economico-sociale naţionale.

Rolul ştiinţelor sociale în orientarea profesională a elevilor de liceu

Dacă ştiinţele exacte şi activitatea tehnico-productivă furnizează cunoştinţe concrete despre profesiuni productive, formează priceperi şi deprinderi de muncă practică, disciplinele sociale, cum sînt Cunoştinţele economice şi Economia politică, Cunoştinţele social-politice şi Filozofia, fac cunoscute elevilor cerinţele economico-sociale privind forţa de muncă. La Liceul de matematică-fizică din Găieşti există o preocupare permanentă pentru folosirea documentelor de partid, a demonstraţiei pe bază de date statistice pentru ca aceste obiecte de învăţămînt să permită cunoaşterea de către elevi a dinamicii profesionale actuale şi de perspectivă în ţara noastră.

Astfel, la **Cunoştinţe economice** şi la **Economie politică**, pe baza Codului muncii, s-a dezbătut cu elevii relaţia dintre pregătirea profesională, preferinţele individuale şi nevoile economiei socialiste, subliniindu-se necesitatea opţiunilor realiste, care să pună de acord preferinţele cu pregătirea şi cu cerinţele economiei.

Tot astfel, la lecţiile de **Materialism istoric** şi de **Cunoştinţe social-politice** am prezentat structura de clasă în socialism în strînsă legătură cu dinamica profesională. S-a făcut cunoscută elevilor situaţia locurilor de muncă în perioada cincinalului 1981/1985, menţionîndu-se că 78% din populaţia ocupată în economia naţională va lucra în sectoarele neagricole, iar în cadrul acestora 74% va fi reprezentată de industrie, construcţii şi transporturi şi doar 10% de învăţămînt, cultură, ştiinţă, sănătate, restul de 16% de sfera serviciilor şi de alte activităţi.

Este necesar să facem cunoscută elevilor **importanţa pentru economia naţională a proporţiei între personalul operativ, tehnic şi administrativ pe secţii şi sectoare şi, în strînsă legătură cu aceasta, apariţia şi dispariţia unor profesiuni.** Trebuie să avem în vedere că în viitorul cincinal va creşte numărul muncitorilor calificaţi, al tehnicienilor, maiştrilor, inginerilor şi altor cadre cerute de sectoarele productive ale economiei. Totodată, trebuie să-i orientăm pe elevi spre acele **profesiuni care să permită dezvoltarea rapidă şi optimă a agriculturii, pentru care se prevăd în acest cincinal noi tehnologii.**

Iată de ce, după cum se afirmă în Programul partidului, „Problemele diferitelor ştiinţe sociale nu sînt doar probleme de strictă specialitate", deoarece numai un învăţămînt legat de practică, de producţie poate să intensifice procesul de dezvoltare economico-socială a ţării.

Prof. ELENA BADEA
Liceul de matematică fizică din Găieşti, judeţul Dîmboviţa

La a zecea aniversare

Corul Liceului pedagogic din Botoşani

Prima scenă a Capitalei a trăit momente de înaltă valoare artistică prin concertul jubiliar al Corului Liceului pedagogic din Botoşani. Împreună cu manifestarea de faţă, cele 245 de concerte date în marile oraşe ale ţării : Bacău, Brăila, Cluj-Napoca, Constanţa, Iaşi, Sibiu, Suceava şi multe altele, cu prilejul numeroaselor turnee, în cei zece ani de activitate, colaborarea fructuoasă cu Filarmonica locală la peste 40 de concerte vocal-simfonice şi cu Teatrul din Botoşani (10 spectacole), reprezintă un bilanţ glorios, demn de invidiat chiar şi de o formaţie profesională de renume. Cele peste 80 de înregistrări la Radio, obţinerea titlului de laureată a celor două ediţii ale Festivalului naţional „Cîntarea României" sînt mărturii grăitoare ale unei arte autentice, şlefuită în ani de muncă şi de rod de această formaţie alcătuită din viitori vrednici slujitori ai învăţămîntului.

Concertul dat în Sala Ateneului a prilejuit formaţiei etalarea realelor sale calităţi artistice : omogenitate, culoare vocală aleasă, supleţe în rezolvarea cu uşurinţă a dificultăţilor tehnice şi expresive ale pieselor interpretate. Alături de **Alma redentoris mater** de Palestrina (moment de amplă arhitectură sonoră), **Le chant des oiseaux** de Clement Janequin şi **Wohlauf ihr Gast** de Erasmus Widmarr (ambele cu o polifonie densă), în mişcare vioaie şi expresivul **Waldesnacht** de Johannes Brahms, corul a tălmăcit cu sensibilitate evocatoare **Fata de păstor** de Teodor Teodorescu şi **Floricica** de Francis Hubic. Lucrările compozitorilor contemporani : **El, cel mai iubit** de Radu Palladi, **Pe munte** de Constantin Arvinte, **Doina** de Mircea Neagu, dar mai ales **Festum Hibernum — Străvechi tradiţii ciclice** de Alexandru Paşcanu, cu deosebite dificultăţi tehnice şi expresive — au demonstrat admirabil superioarele posibilităţi de care dispune corul condus cu autoritate şi îndrumat de prof. Gheorghe Cojocaru, un excelent şi sensibil artist.

Prof. SILVIAN GEORGESCU

Cabinet-laborator de biologie

În acest an şcolar, Inspectoratul şcolar al municipiului Bucureşti, în colaborare cu Casa corpului didactic a organizat, în cadrul Casei corpului didactic din Capitală, **un cabinet-laborator de biologie pentru perfecţionarea de specialitate şi metodică a profesorilor de biologie.** Programul de activitate a cabinetului-laborator de biologie, ca şi dotarea sa — aparatura, mijloacele de învăţămînt, planurile de lecţii, fişele şi modelele de lucru — permit desfăşurarea unor **acţiuni de informare ştiinţifică şi metodică, la zi, a profesorilor de biologie, de popularizare a unor metode active de predare, precum şi de aplicare în practică a unor experienţe mai dificile** privind fiziologia analizatorului vizual, respiraţia anaerobă, excreţia şi de genetică umană. De asemenea, se organizează experimentări, demonstraţii şi instruiri cu mijloace de învăţămînt noi — trusa de biologie pentru gimnaziu, aparatul Donders, necesar demonstrării mecanismelor respiraţiei etc. — precum şi schimburi de experienţă, **la care participă atît profesori de biologie din Capitală, cît şi din alte judeţe.**

De curînd, la o asemenea acţiune am avut oaspeţi colegi din judeţul Teleorman. Acordăm o atenţie deosebită desfăşurării instruirii şi documentării realizate în cadrul cabinetului-laborator pentru cadrele didactice tinere, în vederea asigurării caracterului practic-aplicativ al tuturor lecţiilor de biologie. Tot în cabinetul-laborator de biologie s-au desfăşurat activităţile şi lucrările practice cu elevii care au participat la Olimpiada naţională de biologie.

Prof. FLOAREA MĂRĂSCU
inspector şcolar la Inspectoratul şcolar al municipiului Bucureşti

Valori etice în basmul fantastic românesc

O problemă esenţială în studiile de folclor este aceea a eticii basmului fantastic, abordată cu curaj, pentru prima oară în literatura de specialitate, de autorul acestei lucrări, Al. Andrei, care analizează cu fineţea şi competenţa specialistului în domeniu implicaţiile semnificative, reliefează trăsăturile definitorii ale basmului fantastic, funcţiile sale educative.

Ceea ce produce de la început o bună impresie în lucrarea „Valori etice în basmul fantastic românesc", este sublinierea ineditului valorilor perene cu care vehiculează această specie a literaturii populare şi pe care autorul le scoate la iveală într-o viziune modernă, argumentînd ştiinţific, sensibil şi sugestiv în acelaşi timp. Luăm astfel cunoştinţă de marile deziderate (urmărite în succesiunea şi variabilitatea lor) care au stat dintotdeauna la obîrşia şi în prim-planul preocupărilor comunităţilor umane : educarea şi formarea tinerelor generaţii, a omului în general, în cultul muncii, al dragostei faţă de părinţi, al întrajutorării, în spiritul cinstei şi dreptăţii, al aspiraţiei spre perfecţiune.

Datorită acestor obiective şi a concluziilor pertinente la care ajunge autorul, lucrarea devine utilă celor mai diferite şi mai largi cercuri de cititori şi, în primul rînd, profesorilor, învăţătorilor, studenţilor şi elevilor.

Prof. Gh. BURCESCU
Liceul „Mihai Viteazul" din Bucureşti

Concursul Comitetului Naţional pentru Apărarea Păcii

Concursul pe bază de buletine cu tema **„Dezvoltarea intensivă şi multilaterală a României — contribuţie de mare însemnătate la cauza păcii, socialismului şi progresului în lume"**, organizat de Comitetul Naţional pentru Apărarea Păcii, se află în plină desfăşurare, bucurîndu-se de o largă popularitate în întreaga ţară.

Prin tematica sa, concursul constituie o contribuţie a mişcării pentru pace la popularizarea documentelor programatice ale celui de-al XII-lea Congres al P.C.R., a politicii externe de pace şi colaborare a partidului şi statului nostru.

Reamintim celor interesaţi că data fixată pentru închiderea concursului este 31 mai 1980. Buletine de concurs mai pot fi procurate prin comitetele judeţene, municipale şi orăşeneşti de luptă pentru pace, precum şi prin instituţiile şi organizaţiile care sprijină această largă acţiune de masă a Comitetului Naţional pentru Apărarea Păcii. Tragerea la sorţi a premiilor oferite concurenţilor care au dat răspunsuri exacte la întrebări va avea loc în prima parte a lunii iulie. Data şi locul vor fi anunţate din timp prin presă şi radioteleviziune.

Colecţia „Modernizarea învăţămîntului"

Editată de Biblioteca centrală pedagogică din Bucureşti, Colecţia s-a îmbogăţit cu două noi volume :

— **Probleme de pedagogie contemporană**, vol. 7, preţ 14,00 lei exemplarul.

— **Predarea istoriei**, vol. 6, preţ 5,00 lei exemplarul.

Prin conţinutul lor bogat şi variat — sinteze comparate, referate asupra unor studii importante din presa pedagogică de peste hotare, bibliografii —, ambele publicaţii sînt utile atît profesorilor în acţiunea lor de perfecţionare profesională şi de sporire a eficienţei procesului de învăţămînt, cît şi cercetătorilor şi personalului din conducerea învăţămîntului. Volumele pot fi achiziţionate în Capitală, de la sediul Bibliotecii centrale pedagogice, str. Zalomit nr. 12, sector 1, iar în provincie de la casele judeţene ale personalului didactic.

„Columna", Nr. 1 — 1980

Fiecare nouă apariţie publicistică şcolară ne umple inima de bucurie şi de încredere, pentru că vedem în ea nu numai un important instrument de lucru la îndemîna educatorului implicat direct în procesul instructiv-educativ, ci şi un teritoriu pe care talentele se pot exprima şi dezvolta libere. „Columna", periodic al elevilor Liceului agroindustrial din Lugoj, aşa cum se specifică în articolul-program, al primului său număr „se înscrie în dinamica vieţii şcolare, ca for al spiritului constructiv pe care presa şcolară este chemată să-l cultive în rîndul tineretului studios". Este o publicaţie tinerească, pentru că e scrisă de tineri : de la interviul luat de elevul Kozi Gheorghe profesoarei Ileana Iorga, participantă la Congresul educaţiei şi învăţămîntului, de pe prima pagină, pînă la versurile înaripate scrise de Dorel Andras, Alexandru Neag şi Mioara Petrescu.

La început de drum, dorim „Columnei" să se ridice necontenit spre înălţimi.

DIM. R.

Expoziţie de material didactic pentru preşcolari

Din iniţiativa Inspectoratului şcolar al sectorului 6 din Capitală, a fost organizată, la începutul lunii mai a.c. o interesantă expoziţie de material didactic, confecţionat de educatoarele grădiniţelor din acest sector. Unitatea preşcolară gazdă : Grădiniţa nr. 94. Organizată în „sala oglinzilor" a acestei frumoase grădiniţe a sectorului — a cărei curte oferă un cadru natural deosebit de atrăgător pentru jocul în aer liber al copiilor, rivalizînd cu un autentic parc — expoziţia a reunit un grupaj de materiale didactice necesare dezvoltării vorbirii copiilor în cadrul procesului instructiv-educativ. Preponderente au fost mijloacele tehnice concepute de educatoare şi confecţionate cu sprijinul comitetelor de părinţi din aceste grădiniţe.

Ingenios îmbinate, materialele din natură (fulgi, fructe, seminţe, plante, pietricele etc.) au fost utilizate ca principală „materie primă" pentru realizarea unor machete ilustrînd imagini ale anotimpurilor, activităţi din diferite sectoare de muncă ale adulţilor, scene din poveştile cunoscute copiilor. Acestora li s-au alăturat numeroase planşe desenate sau realizate din colaje. Am remarcat îndeosebi materialele didactice confecţionate de colectivele de educatoare ale grădiniţelor nr. 57, 94, 217, 218, 229, 208, 230, precum şi ale grădiniţelor I.C.T.B., I.C.R.A. şi C.F.R.

C. PĂUN

Concurs literar

Cenaclul „Mihail Sadoveanu" al Casei corpului didactic din Bucureşti organizează ediţia a II-a a concursului literar „Adolescent", pentru lucrătorii din învăţămînt **din Bucureşti.**

Lucrările dactilografiate (poezii — cel mult zece la număr ; schiţe, nuvele, povestiri, teatru scurt — cel mult douăzeci de pagini) vor fi trimise, pînă la data de **1 iulie 1980,** pe adresa secretariatului Casei corpului didactic din Bucureşti, b-dul Gh. Gheorghiu-Dej, nr. 32, sector 4, cu specificaţia : pentru concursul „Adolescent".

Plicul expediat va purta un motto (acelaşi care va fi înscris şi pe lucrări) şi va mai cuprinde un plic închis cu unele date personale ale concurentului (numele, şcoala unde lucrează, adresa şi telefonul).

BREVIAR

Orientarea şcolară şi profesională constituie, desigur, o preocupare permanentă a cadrelor noastre didactice. Această preocupare, însă, se cere amplificată în perioada de acum, cînd un număr mare de copii şi tineri se află în pragul opţiunii pentru o şcoală sau pentru o profesiune. Opţiunea fiecăruia dintre ei nu ne poate fi indiferentă, cum nu ne este indiferent nici destinul lor de mîine, destin contopit cu cel al patriei. Iată de ce, ni se par lăudabile multe dintre iniţiativele întreprinse de şcoli, de inspectorate şi de alţi factori în sarcina cărora stă greaua misiune a orientării şcolare şi profesionale. Un exemplu pozitiv în acest sens ni-l oferă **Inspectoratul şcolar al judeţului Timiş,** care, în colaborare cu **Sindicatul învăţămînt Timişoara** şi **Casa corpului didactic,** a organizat o sesiune ştiinţifică, la nivel judeţean, pe tema : „Preorientarea şi orientarea şcolară şi profesională în raport cu necesarul de forţă de muncă". După cum ne relatează **prof. dr P. Petroman,** inspector general şcolar adjunct, şi din cîte ne dăm seama din programul trimis redacţiei noastre, a fost o acţiune de mare amploare, utilă, ale cărei roade, nădăjduim, se vor vedea în curînd. În acelaşi scop, sub egida aceloraşi foruri, a fost editată şi foaia volantă **„Viitorul nostru"** care cuprinde reţelele liceelor şi şcolilor profesionale din **judeţul Timiş** ● Preocupări similare există şi în **judeţul Vrancea,** unde **Inspectoratul şcolar** şi **Casa corpului didactic** au tipărit şi difuzat în şcolile din subordine un foarte documentat şi necesar „Îndrumător privind orientarea şcolară şi profesională". Tot de aici primim şi culegerea „Unele probleme metodice ale predării biologiei în şcoala generală", semnată de **prof. Ion L. Popa.** ● În cadrul manifestărilor prilejuite de aniversarea a 2050 de ani de la întemeierea primului stat dac centralizat şi independent, **la Liceul de matematică-fizică din Slobozia, judeţul Ialomiţa,** a fost deschisă o expoziţie filatelică pe această temă, al cărui expozant principal este elevul **Gabriel Boroi,** din clasa a IX-a B, „unul dintre pasionaţii filatelişti ai liceului nostru", cum ni-l descrie **prof. Janeta Lupu.** ● Cel mai recent număr al „Buletinului de informare şi documentare a cadrelor didactice", care apare la **Botoşani** sub egida **Casei corpului didactic,** cuprinde preţioase indicaţii privind organizarea activităţilor de perfecţionare din şcoli. Se fac referiri pertinente la procesul predare-învăţare, la găsirea celor mai bune procedee de activizare a elevilor, la tehnologia evaluării randamentului şcolar, la munca de orientare şcolară şi profesională etc. ● Învăţătorul **Ion Stoian din Dărmăneşti, judeţul Bacău,** propune colegilor de la alte şcoli din ţară să facă schimb de... vizite. Ne asigură că localitatea Dărmăneşti se află într-o regiune deosebit de frumoasă, la confluenţa Uzului cu Trotuşul. Cei interesaţi... ● **Cenaclul artelor frumoase „Ion Andreescu", al Casei corpului didactic din Bucureşti,** găzduieşte, pînă la 1 iunie, expoziţia de pictură a **prof. Alexandru Drăgoi.** ● **La Casa de copii şcolari nr. 3, din sectorul 3 — Bucureşti,** ne scrie **prof. Gleb Statnic,** a fost instaurată o frumoasă tradiţie : sărbătorirea, într-un cadru festiv, din trei în trei luni, a zilelor de naştere ale copiilor. Cu acest prilej se organizează o serbare la care participă, ca invitaţi, scriitori, muzicieni, precum şi părinţi şi tutori ai copiilor ; elevilor sărbătoriţi li se înmînează daruri. Evident, nu lipseşte nici tradiţionalul tort ! ● **Filiala Societăţii de ştiinţe filologice din Piteşti,** în colaborare cu **Inspectoratul şcolar al judeţului Argeş,** a organizat în acest an o serie de dezbateri şi sesiuni ştiinţifice pe teme ca : „Eminescu—130", „Interferenţe în opera lui Creangă", „Romanul de analiză psihologică în literatura interbelică şi contemporană" — teme vizînd predarea literaturii române în şcoli. **(Prof. Dumitru Anghel).** ● **Liceul de matematică-fizică „Al. Vlahuţă" din Rm. Sărat** — ne scrie **prof. Vasile Uţă** — a fost gazda celei de a doua sesiuni de referate şi comunicări, organizată de **Societatea ştiinţifică „Gh. Munteanu-Murgoci",** cu tema : „Participarea elevilor şi cadrelor didactice la activitatea de cercetare ştiinţifică şi tehnică — obiectiv major al cincinalului 1981—1985". ● În cadrul **Festivalului Naţional „Cîntarea României", la Tg. Jiu** au fost organizate două simpozioane : „Integrarea documentelor Congresului al XII-lea al P.C.R. în procesul de învăţămînt. Rolul directorului în realizarea acestui obiectiv" şi „Educarea ateist-ştiinţifică a elevilor din clasele I—IV prin lecţii şi activităţi extraşcolare". ● Printre numeroasele reviste şcolare sosite în ultima vreme la redacţie, cîteva se remarcă în mod deosebit : 1) „Lyceum", despre care am mai scris la această rubrică, şi aparţine **Liceului de matematică-fizică din Alexandria ;** cele mai recente numere sînt : 8 şi 9/1979. Primul este consacrat în întregime matematicii, iar al doilea are un orizont mai larg incluzînd şi încercări literare, unele chiar izbutite. 2) „Zări senine" — revistă literar-ştiinţifică a **Liceului „Liviu Rebreanu" din Bistriţa,** care se distinge atît prin ţinuta grafică elegantă, cît şi prin selecţia textelor. 3) „Aripi româneşti" (nr. 4—5/1980) — **a Casei pionierilor şi şoimilor patriei din sectorul 3,** publicaţie vie, antrenan[illegible] cuprinde şi un supliment intitulat sugestiv „Oma[illegible]" dedicat de copiii din sectorul 3 al Capitalei „p[illegible] iubit conducător". Este o culegere valoroasă. ● **Cu prilejul celei de a XXX-a aniversări a Fili[illegible] a Societăţii de ştiinţe istorice şi filologice din [illegible] România,** la Bacău a avut loc o sesiune de comu[illegible] metodico-ştiinţifice, unde au participat cu lucrări [illegible]ri şi învăţători băcăuani, precum şi cadre di[illegible] unele centre universitare din ţară. La şedinţa ple[illegible] prezentat comunicări : **prof. univ. dr. doc.** [illegible] Cazacu, membru corespondent al **Academiei R. S. România,** **conf. univ. dr. Virgiliu Radulian,** directorul [illegible]itutului de cercetări pedagogice şi psihologice, [illegible]mitru **Săvulescu,** inspector în Ministerul Educaţiei şi Învăţămîntului, şi **prof. Marin Cosmescu,** de la Liceul industrial nr. 2 din Bacău.

D. CICHIRA

U. R. S. S.

Pregătirea pentru muncă a elevilor în învăţămîntul de cultură generală

În timpul anilor de sudii, absolvenţii şcolii medii trebuie să-şi însuşească temeinic atît cunoştinţele predate la disciplinele fundamentale, cît şi deprinderile de muncă absolut necesare meseriei alese. Sistemul de pregătire a tineretului pentru muncă constă în trei forme: pregătirea anteprofesională pentru muncă din şcoala de cultură generală; învăţămîntul profesional din instituţiile de învăţămînt tehnico-profesionale; ridicarea nivelului calificării în procesul activităţii productive, după însuşirea meseriei.

Pregătirii anteprofesionale a elevilor din şcoala de cultură generală îi vin în ajutor întregul sistem al disciplinelor de învăţămînt şi toate măsurile instructiv-educative. Aici intră următoarele elemente:

— orientarea spre muncă, spre politehnizare a predării disciplinelor fundamentale cum sînt: matematica, ştiinţele naturale, social-politice şi umaniste;

— obiectul „Pregătirea pentru muncă", ce constă din cîte două ore pe săptămînă la clasele I—VIII şi din cîte patru ore pe săptămînă (începînd cu anul şcolar 1980/1981) la clasele IX—X, şi de asemenea, din 114 ore de practică în producţie la sfîrşitul cursurilor clasei a IX-a;

— munca util-obştească a elevilor din clasele IV—X, în care sînt prevăzute de la 30 pînă la 50 de ore pe an pentru fiecare clasă, realizîndu-se prin autoservire lucrări de amenajare a terenului şcolar, acţiuni de colectare a fierului vechi şi de maculatură, repararea mobilierului şi a materialului didactic ş.a.; cursuri facultative de aplicaţie a disciplinelor ştiinţifice (de exemplu: „Tehnica programării şi de calcul", „Fiziologia plantelor şi animalelor", „Chimia în industrie", „Chimia în economia rurală" ş.a.), precum şi a tehnicii şi a muncii;

— cercuri pe obiecte de învăţămînt şi tehnico-aplicative, de dezvoltare a creaţiei tehnice şi experimentale din economia agrară;

— asociaţii de muncă ale elevilor care în timpul verii desfăşoară o intensă activitate productivă care este împletită cu odihna, cu educaţia politică, cu sportul; tabere de muncă şi odihnă, brigăzi şcolare de producţie, ocoluri silvice ale elevilor, detaşamente de reparaţii ş.a.;

— munca elevilor din clasele superioare în întreprinderi, în timpul vacanţei, în locul muncitorilor plecaţi în concediu (pentru elevii care doresc acest lucru);

— diverse măsuri cu caracter de orientare profesională, cum sînt olimpiadele şi concursurile în muncă, săptămînile ştiinţei, tehnicii şi producţiei, sărbătorile muncii ş.a.

Garanţia succesului în pregătirea pentru muncă a elevilor constă în interacţiunea dintre modalităţile enumerate mai sus pentru a-i familiariza pe aceştia cu climatul muncii şi al meseriei; constă, de asemenea, în colaborarea şcolii cu familia, cu colectivele muncitoreşti din întreprinderi, conduse de organizaţiile de partid, cu deputaţii din soviete, cu sindicatele, cu organizaţiile de tineret. Pregătirea temeinică a schimbului de mîine al clasei muncitoare şi ţărănimii colhoznice este o datorie a întregului popor sovietic.

Să aruncăm acum o privire mai amănunţită asupra pregătirii pentru muncă a elevilor. Începînd cu anul şcolar 1980/81, la obiectul „Pregătirea pentru muncă" se vor aplica noile programe. Orientarea de bază a întregului învăţămînt va fi spre politehnizare, spre munca productivă, social-utilă. Ţinîndu-se cont de particularităţile de vîrstă şi de posibilităţile elevilor, se va avea în vedere formarea la elevi a deprinderilor practice tehnico-ştiinţifice şi dezvoltarea înclinaţiilor lor indispensabile activităţii productive şi însuşirii profesiunii alese; educarea dragostei faţă de muncă, a ataşamentului faţă de relaţiile de muncă ale societăţii comuniste; educarea unor idealuri politico-ideologice înalte, a unor frumoase trăsături etice, a grijii faţă de economia socialistă, faţă de natură; lărgirea orizontului politehnizării, formarea capacităţii de realizare şi aplicare a inovaţiilor din muncă şi în domeniul tehnicii; o activă cunoaştere a evantaiului de profesii, formarea la elevi a unor interese profesionale stabile.

Obiectul „Pregătirea pentru muncă" se predă în trei trepte succesive, strîns unite între ele. În prima treaptă (clasele I—III), copiii îşi însuşesc primele noţiuni şi deprinderi de muncă, lucrînd cu materiale uşor de procurat: hîrtie, carton, sîrmă, ţesături etc.; li se transmit cunoştinţe elementare despre conducerea maşinilor şi a aparatelor din domeniul electrotehnicii; cunoştinţe despre creşterea plantelor şi animalelor. Aceste lecţii se ţin, de regulă, în săli special amenajate.

În treapta a doua (clasele IV—VIII), elevii, conform dorinţei lor şi în funcţie de posibilităţile şcolii, îşi aleg una din cele trei forme de muncă — tehnică, agricolă sau de servicii pentru populaţie — forme care cuprind cele trei uriaşe sectoare ale economiei unionale: industrie, agricultură şi de deservire a populaţiei. Să luăm un exemplu din domeniul în care elevii îşi însuşesc o serie de cunoştinţe tehnice generale cu privire la desenul tehnic, la conducerea maşinilor, la electrotehnică; acestor elevi li se predau la început cunoştinţe elementare din domeniul economiei şi despre muncă privitoare la planificarea activităţii în producţie, la organizarea muncii şi a locului de muncă, la autocontrol ş.a. O atenţie deosebită se acordă muncii productive a elevilor, muncă desfăşurată după aceleaşi reguli, cu ale întreprinderilor, instituţiilor, colhozurilor, sovhozurilor. Se ţin cursuri speciale de orientare profesională, se fac excursii la viitoarele locuri de muncă.

În vederea pregătirii pentru muncă a elevilor, se folosesc ateliere şcolare, cabinete, loturi şcolare experimentale, ateliere şcolare de producţie.

În treapta a treia (clasele IX—X), pregătirea pentru muncă se diferenţiază, în concordanţă cu compartimentarea activităţii economice, în marile ramuri productive: construcţii de maşini, industrie electrotehnică, prelucrarea lemnului, industrie textilă, cultura cerealelor, zootehnie, legumicultură etc. Elevii îşi însuşesc cunoştinţele şi deprinderile pentru unul din sectoarele de muncă, pe care şi-l aleg, creînd valori materiale după legile de bază ale întreprinderilor unde lucrează. Pentru aceasta, o atenţie sporită se acordă studiului materialelor, uneltelor de muncă, documentaţiei tehnice, climatului de muncă înconjurător şi altor aspecte asemănătoare. În mediul urban, pregătirea pentru muncă a elevilor din clasele superioare se desfăşoară, în cea mai mare parte, în cabinetele interşcolare de producţie, care la rîndul lor, dispun de întreprinderi specializate şi lucrează sub directa conducere a secţiei de învăţămînt raionale. În mediul rural, pregătirea pentru muncă se face în ateliere şi cabinete speciale, în cabinete şcolare de producţie intercomunale, iar practica productivă se mai efectuează prin brigăzile şcolare de producţie, prin taberele de muncă şi odihnă, prin şcolile silvice.

Problemele teoretice şi practice ale pregătirii elevilor pentru muncă se rezolvă nu numai din punct de vedere psihopedagogic, ci şi din punct de vedere social-economic, medical, metodico-organizatoric etc.

V. POLIANOV
director adjunct al Institutului de pregătire pentru muncă şi de orientare profesională al Academiei de ştiinţe pedagogice din U.R.S.S.

Perfecţionarea personalului didactic nu este o activitate facultativă!

(Urmare din pag. 1)

În acelaşi timp, se recomandă tuturor cadrelor care predau la cursurile de perfecţionare şi la celelalte cursuri pentru personalul didactic, să depună întregul lor efort pentru a îmbogăţi continuu conţinutul activităţilor de perfecţionare, astfel încît **să nu se mai reproducă — aşa cum s-a mai întîmplat în cîteva cazuri — cursurile predate studenţilor sau elevilor liceelor pedagogice.**

Conducerea ministerului a recomandat luarea grabnică a unor măsuri la nivelul inspectoratelor şcolare, al instituţiilor de învăţămînt superior şi al liceelor pedagogice pentru analiza situaţiei prezenţei cadrelor didactice la cursurile de perfecţionare şi a conţinutului acestor cursuri. Totodată, pe baza experienţei acumulate şi a numeroaselor propuneri făcute de educatoare, învăţători, profesori şi cadre didactice din învăţămîntul superior, vor fi îmbunătăţite şi definitivate Programele de perfecţionare care, în prezent, sînt aplicate cu caracter experimental. De asemenea, se vor lua şi alte măsuri pentru a îmbunătăţi continuu organizarea şi conţinutul cursurilor de perfecţionare şi a cursurilor pentru examenele cadrelor didactice, pentru a spori sprijinul necesar stimulării studiului individual al cadrelor didactice şi participarea acestora la cursurile ce se organizează.

Pentru activităţile de perfecţionare ce vor avea loc în vacanţa de vară ale acestui ultim an al cincinalului 1976—1980, — şi care vor fi comunicate din timp — **este necesar să se asigure prezenţa tuturor cadrelor didactice planificate pentru cursuri,** asigurîndu-se prin aceasta, îndeplinirea unei îndatoriri nu numai legale, ci şi de înaltă etică profesională.

EDUCAREA ELEVILOR ÎN SPIRITUL ECONOMIEI

În prezent, mai mult decît oricînd, educaţia pentru preţuirea muncii, pentru economisirea materialelor, a energiei electrice, hîrtiei, a timpului, a banilor etc. — constituie o coordonată majoră a procesului instructiv-educativ, organizat deopotrivă în şcoală şi în afara ei.

Desfăşurată în mod statornic şi perseverent, educarea elevilor în spiritul economiei de către toţi factorii interesaţi, printre care un rol important îi revine şcolii — rezultatele pozitive nu au întîrziat să se vadă. Acestea se concretizează în numărul mereu în creştere al elevilor depunători, în răspîndirea largă a instrumentelor specifice şi mai ales, în numeroasele obiective realizate de elevi din banii economisiţi la C.E.C.

Cu ajutorul instrumentelor de economisire special introduse pentru elevi de Casa de Economii şi Consemnaţiuni, aceştia îşi însuşesc încă de pe băncile şcolii deprinderea de a economisi, atît de utilă în întreaga viaţă şi, totodată, îşi îmbogăţesc cunoştinţele din diferite domenii de activitate.

Pentru ca elevii să le cunoască cît mai bine în scopul utilizării lor ori de cîte ori dispun de sume mici de bani şi venind în ajutorul personalului didactic care le poate oferi toate informaţiile în legătură cu acestea, prezentăm în continuare caracteristicile fiecărui instrument de economisire pentru elevi.

Foaia de economii şi timbrele de economii şcolare

Foaia de economii este astfel concepută ca pe ea să se poată aplica alături de un timbru tipărit, alte 24 de timbre cu valori de 1 leu ori de 2 lei.

Cînd o foaie este completată total sau parţial cu timbre, în cazul în care elevul nu doreşte s-o mai păstreze, el poate solicita fie restituirea banilor, fie eliberarea în locul foii, în care s-au economisit cel puţin 25 de lei, a unui libret de economii, pe care se pot economisi în continuare alte sume.

Foile şi timbrele de economii se pot procura de elevi de la unităţile C.E.C., de la unităţile poştale şi de la mandatarii C.E.C. din şcoli (profesori sau învăţători).

Restituirea banilor economisiţi pe aceste foi se efectuează de unităţile C.E.C., de unităţile poştale şi de personalul didactic care coordonează activitatea de cultivare a spiritului de economie la elevi.

Cecurile de economii şcolare

Cecurile de economii şcolare se prezintă sub forma unor cartonaşe tipărite în culori care, prin ilustraţii şi comentariu scris, tratează o anumită temă din literatură, istorie, pictură, muzică, ştiinţă etc.

Un cec are o valoare fixă de 5 lei, deci valoarea depunerilor pe un set dintr-un domeniu care cuprinde 10 cecuri este de 50 de lei.

Pînă în prezent, la dispoziţia micilor depunători, Casa de Economii şi Consemnaţiuni a introdus zece teme de seturi de economii şcolare diferite.

Cecurile de economii şcolare se procură fără nici o formalitate de la oricare unitate C.E.C. şi de la unităţile poştale, iar în şcoli de la personalul didactic care coordonează activitatea de cultivare a spiritului de economie la elevi.

Depunerile se primesc pentru seturi întregi de cecuri sau parţial, pentru unul sau mai multe cecuri din acelaşi set sau din seturi diferite.

Restituirea sumelor se poate efectua oricînd potrivit dorinţei posesorului de oricare dintre unităţile amintite.

Libretul de economii pentru elevi

Este un „prieten" mai nou al şcolarului chibzuit. Se emite de casele de economii şcolare şi are circulaţie numai în cadrul caselor de economii şcolare care l-au emis.

Pe acest libret, elevii pot depune orice sume, limita minimă fiind de 1 leu. Restituirile se efectuează tot de casa de economii din şcoala respectivă, la cererea elevului titular al libretului.

Titularii de librete de economii pentru elevi, care au economisit pe aceste librete suma de cel puţin 25 de lei, pot cere caselor de economii şcolare transferarea depunerilor lor pe librete de economii emise de unităţile C.E.C.

Depunerile efectuate de elevi în cadrul caselor de economii şcolare pe librete speciale de economii pentru elevi se păstrează de fiecare casă de economii şcolare la C.E.C. pe un libret de economii cu dobîndă emis pe numele acesteia, la care se acordă o dobîndă de 3,5 la sută pe an.

Redacţia şi administraţia: Piaţa Scînteii nr. 1 Bucureşti, telefon: 17 60 10

Tiparul: Combinatul poligrafic „Casa Scînteii"